БЕЛАРУСКАЯ МАЛАДЗЕЖНАЯ ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЧЗ ЗМЕНА

1 кастрычніка 1994 г.
Субота
№ 106 (13823)
Кошт у розніцу 10 рублёў
Выдаецца з 1921 года

Малюе Віктар ДУБОВІК

Заўтра — Дзень настаўніка

Сімвалічна,
што сёлета ён амаль
супадае з Міжнародным
днём музыкі,
які адзначаецца сёння.
Бо і першыя
самастойныя крокі
ў жыцці, і першыя ноты
соцень тысяч такіх вось
хлопчыкаў і дзяўчынак,
што кожны год
прыходзяць
у класы — музычныя
і не толькі — залежаць
ад таго, якую частку
душы аддадуць
ім іх Настаўнікі.
Са святам вас,
нашы незабыўныя!

Фота С.МІКАЛАЕВА.

Кур'ер "ЧЗ"

Рэха трагедыі

Трагедыя, якая адбылася ў ноч на 28 верасня ў Балтыйскім моры, у 100 км ад шведскіх берагоў, прыцягнула ўвагу ўсяго сусветнага супольніцтва. Яна адносіцца да ліку глабальных катастроф і параўноўваецца хіба што з гібеллю ў 1912 годзе англійскага пасажырскага трансатлантычнага лайнера "Тытанік". Каб даведацца аб лёсе беларускіх пасажыраў, якія паводле сцвярджэнняў замежных сродкаў інфармацыі былі на пароме, мы звязаліся з консульскім аддзелам Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь.

Са звестак, якія меліся ў аддзеле на 30 верасня, высветлілася, што ў спісах грамадзян, якія былі на "Эстоніі", ёсць прозвішча і жанчыны з Беларусі. На жаль, інфармацыі аб яе далейшым лёсе пакуль атрымаць не ўдалося.

Святлана КУЛІКОВА.

Сітуацыя з халерай

У перыяд з 23 верасня, калі ў Мінску была шпіталізавана хворая на халеру жанчына, новых ахвяр гэтай хваробы не выяўлена.

Аператыўныя меры далі магчымасць ізаляваць большасць жыхароў рэспублікі, якія кантактавалі з ёй. Аднак пошукі чатырох турыстаў — магчымых носьбітаў халернага вібрыёна — ускладніліся тым, што раз'язджалі яны, як высветлілася, па падробленых пашпартах.

Указам – па гарэлцы

Як стала вядома, Кабінетам Міністраў рэспублікі падрыхтаваны праект прэзідэнцкага ўказа аб упарадкаванні гандлю імпартнай гарэлкай.

Паводле слоў самога Аляксандра Лукашэнкі, 29 верасня ім створана спецыяльная камісія на чале з саветнікам па асобых даручэннях Віктарам Кучынскім, якая і расставіць кропкі над "і" ў гэтым пытанні. Неабходнасць гэтага ўказа ўзнікла ў сувязі з тым, што нядаўняя акцыя павышэння цэн на гарэлку не дала жадаемых дадатковых паступленняў у казну рэспублікі. На думку кіраўніка ўрада Міхаіла Чыгіра, адбылося гэта ў сувязі з тым, што няма належнага кантролю за завозам і рэалізацыяй гэтага моцнага напітку. Танныя гатункі імпартнай гарэлкі па якасці не вытрымліваюць ніякай канкурэнцыі з нашай, аднак спажыванне айчыннай "беленькай" усё ж рэзка скарацілася.

— Прычыны гэтаму дзве, — сказаў Міхаіл Чыгір, — імпартная гарэлка, якая завозіцца па кантрактах, заключаных да 1 студзеня 1994 года, не абкладаецца так званым "гарэлачным падаткам". І гэтыя кантракты яшчэ ў бліжэйшыя пяць гадоў будуць дзейнічаць. Па-другое, нават у тых выпадках, калі падаткі бяруцца, у кантрактах указваецца смехатворны кошт: 1 літр — 9 цэнтаў. Гэта і дае магчымасць гандляваць імпартнай гарэлкай па нізкай цане.

Гэта наша гісторыя

Урачыстасці, прысвечаныя 200-годдзю паўстання 1794 года пад кіраўніцтвам Тадэвуша Касцюшкі, прайшлі 29 верасня ў Гродне.

На будынку замка, дзе размяшчаўся штаб паўстанцаў і ўручаліся баявыя ўзнагароды камандзірам, а цяпер размешчаны гісторыка-археалагічны музей, адкрыта мемарыяльная дошка. У памяшканні музея разгорнута выстаўка карцін, прымеркаваная да юбілею паўстання. У тэатры лялек адбыўся літаратурна-мастацкі вечар. Сярод шматлікіх гасцей, якія прынялі ўдзел ва ўрачыстасцях, былі надзвычайны і паўнамоцны пасол Рэспублікі Польшча ў Беларусі Эльжбета Смулэк, часовы павераны па справах ЗША ў Рэспубліцы Беларусь Джордж Крол, першы аташэ па пытаннях абароны пры пасольстве Францыі ў Беларусі Жануіў Бурыс і надзвычайны і паўнамоцны пасол Літвы ў Беларусі Вікторас Баўбліс.

Перастараліся...

29 верасня ў час работы сесіі Вярхоўнага Савета пры ўваходзе ў залу пасяджэнняў аховай быў затрыманы надзвычайны і паўнамоцны пасол Вялікабрытаніі ў Беларусі Джон Эверард. Нягледзячы на прад'яўленае пасведчанне асобы, у пасла запатрабавалі прад'явіць для агляду яго кейс.

Каменціруючы гэты інцыдэнт, старшыня КДБ Уладзімір Ягораў адзначыў, што існуе агульны парадак, пры якім пры неабходнасці агляду падлягаюць усе, хто ўваходзіць у будынак, дзе ідзе сесія, але не ў залу пасяджэнняў. Гэта здарэнне ён ахарактарызаваў як непаразуменне. Абуральным назваў інцыдэнт намеснік старшыні камісіі Вярхоўнага Савета па пытаннях нацыянальнай бяспекі, абароны і барацьбы са злачыннасцю Юрый Папоў. Як стала вядома, у пасла Вялікабрытаніі папрасілі прабачэння.

БЕЛІНФАРМ.

Многа шуму ... і нічога

У надзвычай гарачай атмасферы адбывалася пашыранае пасяджэнне Нацыянальнага камітэта маладзёжных арганізацый рэспублікі.

Прадстаўнікі дзіцячых і маладзёжных аб'яднанняў абураліся тым фактам, што да гэтага часу не выкананыя абяцанні вызваліць ад пэўных падаткаў тых бізнесменаў, якія спачувальна ставяцца да фінансавых праблем не надта багатых маладзёжных рухаў. Выказваліся адмоўныя ацэнкі і ідэі падпарадкавання камітэта па справах моладзі Міністэрству адукацыі. Але, як высветлілася, вельмі мала залежыць і ад самога Нацыянальнага камітэта, і ад тых, каго ён аб'ядноўвае. Пашумелі — і разышліся...

Ірына ЗАВАДСКАЯ.

Унікальная лячэбніца

Пяты год у падземных выпрацоўках шахты першага рудаўпраўлення аб'яднання "Беларуськалій" выкарыстоўваецца унікальны метад спелеалячэння. Больш як 2000 хворых на бронхі і лёгкія папраўілі тут сваё здароўе.

На тэрыторыі СНД існуе толькі некалькі падобных медыцынскіх устаноў. Зараз салігорская спелеалячэбніца, разлічаная на 60 чалавек, вядзе будаўніцтва падземнага корпуса яшчэ на 120 месцаў.

(Ул.інф.)

Спорт і бізнес

Нацыянальны алімпійскі камітэт Рэспублікі Беларусь па Віцебскай вобласці ў бліжэйшы час мяркуе адкрыць у Віцебску, Талачыне і іншых гарадах крамы, дзе будуць прадавацца не толькі спартыўныя тавары, але і іншыя, якія карыстаюцца попытам. Пакуль жа ў якасці эксперыменту такая крама адкрылася ў Гарадку.

Камітэт наладжвае сувязі з замежжам, адкуль неўзабаве ў вобласць паступяць тавары са скідкай на 15—20 працэнтаў.

Уладзімір МІХНО.

Сабакаводы таксама гуртуюцца

Мы прызвычаіліся лічыць сабаку сябрам чалавека. Але калі людзі бяруць на сябе адказнасць за братоў сваіх меншых, то ў іх узнікае мноства пытанняў: як і чым карміць, дзе і калі рабіць прышчэпкі і г.д. А калі сабака "высакароднага" паходжання? Тады перад гаспадаром паўстае яшчэ маса праблем — выставы, вывадкі, гадаванне племянных шчанят. Каб вырашаць усе гэтыя праблемы, створана Беларуская рэспубліканская кіналагічная асацыяцыя.

Асноўная задача БРКА — ахова інтарэсаў спецыялістаў-кінолагаў і сабакаводаў-аматараў, стварэнне матэрыяльнай падтрымкі для развіцця сабакаводства. Акрамя таго Асацыяцыя — некамерцыйнае згуртаванне, якое мае на мэце асветніцкую дзейнасць. БРКА выступае супраць забівання сабак, варварскага ўтрымання жывёлін і выкарыстання сабак як сродку ўзбагачэння.

Марыя АНІКЕЕНКА.

Курсы валют на 30 верасня:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	4320	4460	2779	2873
"Прыор"	4320	4400	2780	2840
"Дукат"	4300	—	2750	—

ПАДЗЕІ ТЫДНЯ

Парламент-шоу

□ Якаў ЯСЭПКІН, "ЧЗ"

Пасля таго, як беларускі парламент сабраўся на чарговую XVI сесію, стала відавочным: распаўсюджаны ва ўсіх былых рэспубліках Саюза палітычны сцэнарый, абумоўлены супрацьстаяннем заканадаўчай і выканаўчай улад, папулярызуецца і на Беларусі. Пакуль такое супрацьстаянне нельга лічыць дамінантай развіцця падзей "наверсе", аднак літаральна з першага дня работы дэпутацкага корпуса пачаўся перманентны працэс "пікіроўкі", пачаўся з дробязей, але стаўленне дэпутатаў да праграмы рыначных рэформаў можа перавесці яго ў іншую фазу.

Увогуле трэба зазначыць, восеньскі час ніяк не спрыяе пацяпленню палітычнага клімату, наадварот, характарызуецца, так бы мовіць, ахалоджваннем адносін паміж палітыкамі высокага рангу, уваходзячымі ў розныя ўладныя структуры. Асабліва багатая на падобныя прыклады навейшая гісторыя. Гэтымі днямі Расія ўспамінае сумную гадавіну нацыянальнай трагедыі, змрочным апафеозам якой быў расстрэл парламента пад тэлекамерамі сусветных агенцтваў. Чорны Белы дом, такім не ўяўляўся і ў снах, вынік дэмакратычных рэформаў, распачатых у першапрастольнай інтэлігентнымі (і не надта інтэлігентнымі) спрэчкамі народных абраннікаў паміж сабой, а пасля ўвядзення прэзідэнцкай пасады — з прэзідэнтам. Дарэчы, апошні на тыдні зноў скарыў Злучаныя Штаты, дзе, па трапнай заўвазе журналістаў, адчувае сябе як дома. Тым часам у Расіі і СНД прэзідэнты працягвалі несці свой крыж, у блоках навін паміналіся імёны не знайшоўшых паразумення з парламентам (адна з тыднёвых ахвяр — крымскі прэзідэнт Юрый Мяшкоў). У нас не прайшло і 100 дзён пасля інаўгурацыі Аляксандра Лукашэнкі, таму, згодна з агульнапрынятым этыкетам, ягоная фігура пакуль падаецца недатыкальнай, між тым, хай слоўныя, а ўсё ж коп'і вакол яе пачынаюць лунаць-мігацець. Балазе, падставы з'явіліся і пад час абмеркавання парадку дня (сесія не ўлічыла шэраг прапаноў прэзідэнта, што тычыліся змен у парадку яе работы і, паралельна ўлічыўшы, напрыклад, прапанову Зянона Пазьняка аб разглядзе пакуль фантомнага закона аб прэзідэнце), і асабліва пасля выступлення Лукашэнкі з праграмным дакументам у чацвер. Адным словам, авальная зала патроху робіцца авансцэнай палітычнага нацыянальнага тэатра, па ўсёй верагоднасці дэпутаты не пажадаюць пагадзіцца з роллю статыстаў у апошнім парламенцкім шоу. Тым больш не падыходзіць роля статыста прэзідэнту, вядомаму сваім і тэмпераментам і эмацыянальнасцю. Трэба зазначыць, што дзейнасць Вярхоўнага Савета будзе мець дастаткова відавочныя адметы па простай прычыне: пад заслону свайго пакуль не скончыўшагася часу парламентарыі зробяць усё, каб не толькі дапрацаваць на іржэўніку законатворчасці да адведзенага тэрміну, але па магчымасці застацца ў памяці народнай, бо выбары набліжаюцца з няўхільнасцю "чырвонай стралы". Прэзідэнт лічыць (аб чым і паведаміў з трыбуны), што ў новы ВС трапіць працэнтаў дзесяць ад цяперашняга яго складу. Зразумела, дэпутаты мяркуюць інакш. Прынамсі, не губляюць надзей на працяг кар'еры. Пра рашэнне аб датэрміновых выбарах амаль ніхто не ўспамінае, хаця ў свой час яно і было прадметам гонару Станіслава Шушкевіча. Калі прадстаўнік прэзідэнта ў парламенце Анатоль Лябедзька нагадаў старое памкненне аб датэрміновых выбарах, Мечаслаў Грыб выказаў волю залы, прапанаваўшы жадаючым скласці свае дэпутацкія паўнамоцтвы на падставе ўласнай заявы. Такім чынам, паўторым, парламент не пажадаў сыходзіць у цень, не пажадаў і ператварацца ў своеасаблівую залу чакання — да заканчэння законных тэрмінаў. Хаця Авальную залу можна параўноўваць з залай чакання ў іншым сэнсе. Маючы багаты вопыт палітычнага існавання і суіснавання, многамудрыя дэпутаты хутчэй за ўсё возьмуць на ўзбраенне тактыку памяркоўнасці і менавіта чакання. "Карт-бланш" будзе дадзены прэзідэнту і ўраду, а парламент зоймецца законатворчасцю і адначасова адсочваннем (любімы прэзідэнцкі выраз) сітуацыі. Калі ўзяць у разлік магчымасці ВС імгненна і публічна заявіць пра свае правы, унесці карэктывы ва ўрадавы курс, або нейкім чынам падкрэсліць амбіцыі і першараднасць, а таксама тое, што эканоміцы можа не дапамагчы нават доктар Фауст, такое чаканне становіцца лагічным. Але, мабыць, не зацяжным. Прэзідэнцкія ўказы — вось тыя гербавыя паперы, якія ў любы момант могуць запатрабаваць ад парламента больш рашучых дзеянняў. І адным з першых паўстане перад ім пытанне аб маёмасці. Пакуль жа ў цэнтры ўвагі сесіі апынуліся даклады Лукашэнкі і Чыгіра, блокі рэфарматарскіх праграмных палажэнняў, прычым і эканамічных, і палітычных.

(Працяг на 2-й стар.)

ДАРАГІЯ ГРАМАДЗЯНЕ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ!

ДАРАГІЯ НАШЫ ВЕТЭРАНЫ!

У гэты складаны для нашай Радзімы час дазвольце ад усяго сэрца павіншаваць вас з Днём пажылых людзей і пажадаць вам моцнага здароўя, бадзёрасці, доўгіх гадоў жыцця і спакойнай старасці.

Стала ўжо добрай традыцыяй, што дзень 1 кастрычніка, абвешчаны ААН Міжнародным Днём пажылых людзей, усюды адзначаецца і ў Рэспубліцы Беларусь.

Трэба прызнаць, што нашым ветэранам дасталася нялёгкая доля, хапіла ім бед і нягод. Яны і ваявалі, праліваючы кроў за Айчыну, і ўзнімалі з руін нашу краіну, і, задавольваючыся самым малым, будавалі будучыню для нашага і наступных пакаленняў. І не іх віна, што цяпер нашы дзяды, бабулі, бацькі і маці сталі найменш абароненымі, адкінутымі да мяжы беднасці, а многія пераступілі і гэту мяжу.

Нельга сказаць, што дзяржава забылася пра іх. Але крызісныя з'явы ў беларускай эканоміцы працягваюцца, матэрыяльнае становішча нашых ветэранаў пагаршаецца, і яны маюць патрэбу ў прыняцці дадатковых мер па іх сацыяльнай абароне.

Цяпер выканкамамі мясцовых Саветаў вызначаны комплекс мер па паляпшэнню сацыяльнага становішча пажылых людзей, аказанню ім матэрыяльнай дапамогі, садзейнічанню і паляпшэнню работы ветэранскіх арганізацый, гандлёвага і бытавога абслугоўвання ветэранаў і многае іншае.

У сувязі з гэтым я звяртаюся да кіраўнікоў мясцовых Саветаў, дэпутатаў, да працоўных калектываў прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, да ўсіх працоўных нашай рэспублікі з вялікай просьбай – зрабіць так, каб ветэраны кожны дзень адчувалі наш пастаянны клопат і ўвагу.

Хачу запэўніць вас, дарагія нашы ветэраны, што прэзідэнт прыкладае ўсе намаганні, выкарыстоўвае ўсе магчымасці, каб ваша старасць была забяспечанай.

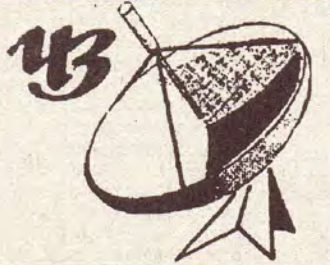
Жадаю, каб вы заўсёды адчувалі добрыя адносіны, павагу і любоў з боку маладога пакалення, а ваш шматгранны працоўны вопыт, ваша сіла волі і мужнасць, ваша цярплівасць і настойлівасць служылі добрым прыкладам для ўсіх нас.

Няхай нашы надзеі на перамены да лепшага ў рэспубліцы хутчэй збудуцца.

Дзякуй вам, дарагія ветэраны, за разуменне і падтрымку.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.ЛУКАШЭНКА.

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

Дзяжурныя па выпуску
перакладчык
Людміла КАХАВЕЦ,
рэдактар
Наталля ВАЛАКІДА.

"Еўраньюс" — "Уорлднэт" — "Суперчэннэл" — "TV-5"

ПАРЛАМЕНТ ПАД АХОВАЙ

На Гаіці ўпершыню пасля змены ўлады адбылося пасяджэнне парламента.

Яно праходзіла пад аховай амерыканскіх салдат. Прэзідэнт Гаіці асудзіў непадатлівасць былых ваенных уладаў і падзякаваў ЗША за падтрымку і навядзенне парадку ў краіне.

ЧУМА НАБІРАЕ МОЦ

Дзяржавы Еўропы занепакоены з'яўленнем яшчэ адной хваробы — чумы лёгкіх.

Турысты, якія прыехалі ў Еўропу з Індыі, былі адразу ж абследаваны ў аэрапорце. Сярод іх заражаных гэтай хваробай выяўлена не было. Але ў Індыі чума набірае моц. Ужо зарэгістравана больш чым 1000 выпадкаў захворвання, 46 чалавек памерлі. Кіраўніцтва Індыі звярнулася да дзяржаў Еўропы з просьбай аказаць ёй дапамогу ў медперсанале.

НЕ ХОЧУЦЬ ЗАЛЕЖНАСЦІ

У Мадрыдзе адбылося пасяджэнне сената.

Пад час 3-дзённых дэбатаў разглядалася пытанне пра ўзаемаадносіны аўтаномных рэгіёнаў дзяржавы з цэнтрам. Прэзідэнт Ф.Гансалес лічыць, што такія аўтаномныя вобласці, як Каталонія і Галісія павінны знаходзіцца пад кіраўніцтвам цэнтра. Прадстаўнікі гэтых зямель байкаціравалі пасяджэнне.

РАСІЗМ ЗАБАРОНЕНЫ

Швейцарыя прыняла закон супраць расізму.

Паводле апытанняў грамадскай думкі яго прынясце падтрымліваюць больш як 54 працэнты грамадзян. Адпаведна з прынятым законам усялякая расавая прапаганда, а таксама парушэнне правоў чалавека незалежна ад расавай прыналежнасці будуць крымінальна пакараныя.

НЕ ВЕДАЮЦЬ, ШТО РОБЯЦЬ?

У Германіі праходзіла слуханне справы ў судзе, на якім 8 юнакоў ва ўзросце ад 16 да 26 гадоў абвінавачваліся ў варварстве ў адносінах да памятных мясцін.

У ліпені яны ўварваліся ў былы канцэнтрацыйны лагер Бухенвальд і спрабавалі знішчыць усе сведчанні фашысцкага зверства. Яны пагражалі супрацоўнікам музея і спрабавалі падпаліць будынак.

ПАЛІТЫКУ ВЫЗНАЧЫЦЬ СЛАБЫ ПОЛ?

Прэм'ер-міністр Даніі сфарміраваў новы Кабінет Міністраў.

У яго састаў увайшлі 22 чалавекі, з іх 7 жанчын. На пасяджэнні новага Кабінета прэм'ер паведаміў, што зараз будучыня Даніі будзе ў многім залежаць ад удзелу ў палітыцы жанчын.

ПАРЫЖ У НОВЫМ АБЛІЧЧЫ

Пасля двух гадоў у Парыжы было завершана будаўніцтва падземнай дарогі для аўтамабіляў, а разам з ёй пляцовак для гаражоў.

Выгада падземнай магістралі адразу ж дала аб сабе знаць. Зменшылася колькасць пробак на дарогах, а таксама выкіды ў атмасферу горада шкодных для здароўя газаў. Будаўніцтва падземнай дарогі каштавала 75 млн. марак.

(Працяг на 3-й стар.).

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЙ ЗМЕНЫ"

Бізнес-клас

Старшыня Нацыянальнага банка Беларусі Станіслаў Багданкевіч адказвае на некалькі пытанняў, якія хвалююць усіх:

ПРА НОВУЮ НАЦЫЯНАЛЬНУЮ ВАЛЮТУ

Станіслаў Антонавіч пацвердзіў, што сапраўды ў падвалах Нацыянальнага банка захоўваюцца надрукаваныя грошы, так званы новы "беларускі рубель". Ён не мае нічога агульнага з цяперашнімі беларускімі разліковымі білетамі, хіба толькі тое, што будзе мець хаджэнне на тэрыторыі рэспублікі. Праўда, гэта здарыцца не раней, чым праз год. Мяркуючы па ўсім, новы "рубель" з'явіцца ў кашальках грамадзян толькі пасля таго, як эканоміка рэспублікі паправіць сваё здароўе і выйдзе на ўзровень інфляцыі 7 працэнтаў у месяц, а то і менш.

АБ ПЕРСПЕКТЫВАХ ВАЛЮТНАГА ГАНДЛЮ НА ТЭРЫТОРЫІ РЭСПУБЛІКІ

Паводле сцвярджэння галоўнага банкіра, ужо ў бліжэйшыя месяцы рэспубліканскі гандаль пяройдзе да ажыццяўлення ўсіх плацяжоў толькі пры дапамозе нацыянальнай валюты. Ролю апошняй часова павінны будуць выконваць беларускія разліковыя білеты, якія плануецца на сесіі прызнаць адзіным законным плацёжным сродкам на тэрыторыі Беларусі.

Мяркуючы па ўсім, у рэспубліцы пачне дзейнічаць расійская гандлёвая мадэль: усім валютным магазінам прыйдзецца пераарыентавацца на "зайчыкаў" і аднachасова выдзеліць месца для абменнага пункта. Таму што ні адным указам не прымусіш багатага чалавека насіць за сабой набітыя "зайчыкамі" дыпламаты замест кашалька з "баксамі".

АБ РАЗМЕРКАВАННІ МІЖНАРОДНЫХ КРЭДЫТАЎ

Станіслаў Антонавіч паведаміў, што на сённяшні дзень Еўрапейскім банкам рэканструкцыі і развіцця прынята рашэнне аб выдзяленні для падтрымання сярэдняга і малога бізнесу сумы ў 30 мільёнаў амерыканскіх даляраў. Гэтыя грошы паступяць у тры найбольш устойлівыя беларускія банкі — "Прыорбанк", "Беларусбанк" і "Белбізнесбанк", якія потым змогуць імі распарадзіцца.

Сусветны банк, калі яго кіраўніцтва і ўрад рэспублікі змогуць дамовіцца, мае намер выдзеліць 70 мільёнаў даляраў. А па гэтай праграме мы атрымаем толькі 15 мільёнаў.

Галоўны банкір таксама пацвердзіў: прыкладна 200 мільёнаў даляраў нашых бізнесменаў знаходзяцца на дэпазітах у заходніх банках. Яшчэ 200 мільёнаў даляраў — на карэспандэнцкіх рахунках, і такая ж сума выдадзена ў крэдыты.

Кацярына ВЫСОЦКАЯ.

ЭКАНОМІКА

БНВА: замоўце слова за беднага пралетарыя...

□ Валянцін БАРЫСЕВІЧ, "ЧЗ"

Не будзе вытворчасці — нічога не будзе. Гэта выснова, што сёння гучыць з вуснаў прадстаўнікоў дзяржпрадпрыемстваў, зразумела, не надта дакладная. Калі ставіць кропкі над "і", то трэба прадбачыць і тое, што ў выніку зніжэння або згортвання вытворчасці будуць закрывацца заводы, масавае беспрацоўе і, у выніку — немінучы сацыяльны выбух...

Як гэтага не дапусціць? За некалькі дзён да таго, як над праблемай выхаду рэспублікі з крызісу пачалі разважаць галовы ў парламенце, у канферэнц-зале аднаго з буйнейшых у рэспубліцы прадпрыемстваў — Мінскага аўтамабільнага завода — сабралася вытворчая эліта рэспублікі: кіраўнікі і галоўныя спецыялісты, навукоўцы — члены Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі. Якое выйсце бачыцца ім з пагрозлівага становішча ў сферы той жа вытворчасці?

У ёй, як вядома, працягваецца спад: у прыватнасці, вытворчасць трактароў "Беларусь" скарацілася ў гэтым годзе са ста тысяч да 60 тысяч. Не ў лепшым стане справы і на аўтамабільным заводзе, дзе таксама назіраецца выпусціць за заводскія вароты ўсяго 22 тысячы "МАЗаў" з 29 тысяч у мінулым годзе. Некаторыя вытворчыя калектывы працуюць па вельмі жорсткаму графіку, у іншых — суцэльнае скарачэнне, трэція наогул прастойваюць. З мэтай развязвання туга зацягнутых эканамічных "вузлоў", пошуку выйсця з крызіснай сітуацыі і быў створаны Савет Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі (БНПА). На чарговым пасяджэнні гэтай прадстаўнічай арганізацыі абмяркоўваліся праект "Праграмы першачарговых мер па выхаду эканомікі з крызісу", іншыя заканадаўчыя ініцыятывы да Сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі, якая пачне работу. Выступоўцы адзначалі, што большасць прадпрыемстваў рэспублікі, праблемы прамысловага комплексу, эканомікі рэспублікі ў цэлым патрабуюць рашучых змен курсу рэформ. Бо толькі ў гэтым заводы і фабрыкі з-за адсутнасці фінансавых і матэрыяльных рэсурсаў, недахопу абаротных сродкаў, празмернага росту цэн на сыравіну і энерганосьбіты спыняюцца ці пераходзяць на скарочаны рэжым работы.

Адсюль, уласна кажучы, законныя, хоць і ў поўнай меры лабісцкія прапановы БНПА ў праект "Праграмы неадкладных мераў па выхаду эканомікі з крызісу". Прадстаўнікі Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі дамагаюцца, у прыватнасці, змянення фінансавай і падатковай дзяржаўнай палітыкі з мэтай развіцця галіны вытворчасці, захавання і стварэння новых рабочых месцаў, рашэння праблемы неплацяжоў, выканання справядлівага кошту рабочай сілы, стварэння ўмоў для задавальнення матэрыяльных і духоўных запатрабаванняў людзей.

Члены БНВА выпрацавалі і накіравалі ў адрас урада і парламента 15 прапаноў. У ліку іх: адмена выплаты акцызаў на прадукцыю, якая экспартуецца на кантрактах у Расію (трактары, аўтамабілі, халадзільнікі, тэлевізары); скасаванне акцызаў на прадукцыю, якая пастаўляецца на кліравую, адмена 15-працэнтнай валютнай рэнты, стварэнне ўмоў (увядзенне гарантый і льгот) для прыцягнення і эфектыўнага выкарыстання замежных інвестыцый і г.д.

Адным словам, на першы план у цяжкай эканамічнай сітуацыі, якая склалася ў рэспубліцы, вылучаецца задача прадухілення далейшага спаду вытворчасці, аблягчэння долі прадпрыемстваў ва ўмовах крызісу эканомікі. Канечне, шмат якія з прапаноў засталіся, як кажуць, "за кадрам" — не былі ўключаны ў праект Праграмы неадкладных мераў. Сярод іх: адмена 10-працэнтнага валютнага падатку на бартэр пры закупцы камплектуючых, матэрыялаў і абсталявання для прамысловай вытворчасці; адмена мытнай пошліны на імпарт абсталявання, новых тэхналогій і сыравіны, якія не вырабляюцца ў рэспубліцы; стварэнне пры Міндзяржмаёмасці органа па прамысловай перабудове, галоўнай задачай якога павінна стаць чуткае і арганізаванае правядзенне рэформы прадпрыемстваў праз дзяржаўную сістэму, прадугледжваючы камерцыялізацыю дзяржаўных прадпрыемстваў і адзінкавае пераўтварэнне іх у акцыянерныя кампаніі адкрытага і закрытага тыпу, увядзенне карпаратыўнага кіравання, стварэнне холдынгавых кампаній, падрыхтоўку і ўкараненне індывідуальных для кожнага прадпрыемства праграм арганізацыйнай і фінансавай перабудовы з тым, каб падрыхтаваць прадпрыемствы да працы ва ўмовах рынку і г.д.

Словам, у прадстаўнікоў БНПА нямала жыццядзейных ідэй, прапаноў. І дзяржава, калі яна жадае быць моцнай, павінна ўлічыць гэтыя ідэі ў распрацоўцы канцэпцыі далейшага развіцця. Бо яна, дзяржава, павінна ў аснове сваёй апірацца на ўласную эканоміку і прамысловасць. Інакш — залежнасць ад суседняга рынку. Сёння — па абутку, заўтра — па трактарах, па аўтамабілях. І тады ўжо што казаць аб незалежнасці, суверэнітэце.

У час пасяджэння Савета Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі было разгледжана і пытанне: "Аб мерах па энергазабеспячэнню прадпрыемстваў у асенне-зімовы перыяд, узаемадзеянні энергетыкаў і вытворцаў і выпрацоўцы ўзгодненай тарыфнай палітыкі". Мінэнерга прапанавана тарыфнай палітыкі, якая б садзейнічала энергазберажэнню.

Па разгледжаных пытаннях прыняты адпаведныя рашэнні. Цяпер справа за камісіямі Вярхоўнага Савета, дэпутацкім корпусам.

СКРЫЖАВАННЕ

У шапіках бюстгалтары

Змены адбываюцца не толькі ў жыцці грамадства, але і ў праграмах навучання. Напрыклад, упершыню вучні дзесятых класаў падзелены на тры катэгорыі: на А, Б і В. За гэтымі сімваламі – якаснае адрозненне. У першай катэгорыі, што пад літарай А,– матэматычнае навучанне на камп'ютэрах, узмоцнены курс інфарматыкі і адпаведныя патрабаванні да інтэлекту і працаздольнасці вучняў. Каб трапіць у пэўны клас, трэба было здаваць, акрамя агульнавыпускных экзаменаў за 9-ты клас, яшчэ і ўступныя, дадатковыя. Хто якія адзнакі атрымаў, той пад адпаведную літару і трапіў.

Час пакажа, наколькі эфектыўнаю акажацца гэтая форма навучання і наколькі яна будзе адпавядаць тым патрабаванням, што ставіць перад грамадствам жыццё. Прынамсі, можна ўпэўнена сказаць наперад – ураўнілаўкі не будзе. Больш уседлівыя, хто можа вытрымаць нагрузкі і выявіць свае здольнасці працягваць вучобу далей, далей і пойдуць. Напачатку ў вышэйшыя навучальныя ўстановы, а потым хоць да дактароў навук.

Гэтай жа мэце, мэце выяўлення закладзеных у дзіцяці здольнасцей, адпавядае і незлічоная колькасць розных форм школ – гімназій, ліцэяў, акадэмій, з ухілам і без ухілу, спецыялізаваных і замацаваных за чым-небудзь, дзяржаўных і прыватных, за грошы і проста так... Бадай, не знойдзеш цяпер у Мінску школы, дзе б засталася старадаўняя шыльда з надпісам, што гэта "Сярэдняя школа № ..." абавязкова будзе нейкі дадатак накшталт вышэй згаданага. Ёсць нават не школы, а асобныя класы, якія маюць статус ліцэйных. Такім класам дадзены вялікі прывілей: вучань, які паспяхова здаў выпускны экзамен, без уступных залічваецца ў вышэйшую навучальную ўстанову. Толькі не ва ўсякую, а ў тую, за якою замацаваны гэты клас-ліцэй.

Як ставяцца вучні да ўсіх гэтых новаўвядзенняў? Як яны сябе адчуваюць? Ці цікавей стала вучыцца?

Ёсць гэткае тэхнічнае прыстасаванне "грохат". На ім адсейваюць па велічыні дыяметру пясок, жвір, шчабёнку – у большыя дзіркі праваліваюцца больш буйныя фракцыі, у меншыя – адпаведна. Потым той жа будаўнік прыстасоўвае для сваіх мэт патрэбную яму велічыню. А смецце рознае нават выкідвае.

Вось таму многія бацькі клапоцяцца аб будучыні сваіх дзяцей, прыкладаюць намаганні, каб іх сын ці дачка не трапілі праз "грохат" сённяшняй сістэмы адбору. Ды і сярод вучняў з'явілася разуменне канкурэнцыі, узрасло пачуццё ўласнай годнасці, знікла абыякавасць. Кажуць, былі часы, калі ад настаўнікаў патрабавалі сярэдні бал па класу: быў гэты "бал" станоўчы, дык яго, настаўніка, хвалілі, калі адмоўны – ганьбілі. Некаторыя нават баяліся ставіць "калы" і "двойкі". Даўно мінулі тыя часы, жыццё патрабуе меншай колькасці спецыялістаў, але затое большай якасці.

А як наконт якасці вучобы? Калі гэткія навукі, як матэматыка ды фізіка, хімія, інфарматыка, забяспечаны праграмамі, і вучні займаюцца справай, ведаючы, што робяць і дзеля чаго, дык у галіне "гуманітарных" навук выкінута хіба толькі слова КПСС. Напрыклад, мы ў дзевятым класе старанна вывучалі гісторыю СССР. Можа цікавей было б увесці ў праграму Гісторыю Рымскай імперыі, альбо якой-небудзь усходняй сатрапіі? Калі ўжо па айчыннай гісторыі няма падручнікаў.

Вучням, канешне, усё адно – што загадаюць, тое і будуць вучыць. Але ж як быць у такім разе з новымі патрабаваннямі, якія ставіць перад намі жыццё, рынчная эканоміка, у рэшце рэшт, сама рэфармаваная сістэма навучання?

Тое ж можна сказаць і пра літаратуру, грамадазнаўства і яшчэ шмат пра што іншае.

У рэшце рэшт, некалькі слоў пра родную мову. Так, павялічылася колькасць гадзін у тыдзень, адведзеных пад гэтую першаступенную важнасці дысцыпліну, а таксама колькасць беларускамоўных школ, дзіцячых садкоў, дзе спрабуюць навучыць роднай мове з маленства. Сёлета першыя курсы вышэйшых навучальных устаноў нібыта таксама пяройдуць на беларускую мову. Хоць і цяжка ў гэта паверыць. Закон аб мовах занадта ж марудна выконваецца. Часам нават у грамадскім транспарце пачуеш назвы прыпынкаў, што аб'яўляюць па-беларуску. Але, мусіць, запісаны яны на магнітафоне...

Сярод маіх сяброў-вучняў пануе непрыхаваная абыякавасць да нацыянальнага пытання, да роднай мовы. Яны мяркуюць, што ўсё гэта недаўгавечнае, нямоцнае.

"Посторонись! Советский рубль идет! – паказаў мне вершы Міхалкова мой аднакласнік, унук дзядулі, таго, што не пусціў на плошчу Перамогі самога Заборскага, аўтара ўсім вядомага помніка. – И правильно сделали!.."

"Мы" – гэта тыя, хто размаўляе на сваёй роднай мове, хто жадае незалежнасці, хто хоча, каб беларускія сала і бульба не праваліліся, нібы ў бездань, аж "до Тихого океана".

Праўда, новае пакаленне ўсё больш спачувальна ўсміхаецца ў бок гэткага ўнука, хаця і задумваецца часам над сваім лёсам: якім будзе дзелавое жыццё – дакументы, справаздачы, навучанне ў ВНУ? Дый трэба ж мову вучыць.

Адна справа – чытаць кніжкі, разумець на слых, нават даваць парады, як і што сказаць, якое ўжыць слова, іншая – валодаць плыннаю, штодзённаю моваю, думаць па-беларуску. Такое магчыма толькі ў моўным асяроддзі, калі роднае слова гучыць вакол цябе штодзённа. На кірмашы, у тралейбусе, у дыскатэцы... Тыя, хто хоча авалодаць англійскай альбо нямецкай мовамі, едуць у Лондан ці ў Мюнхен. Вось было б смеху, каб да нас у Мінск прыехаў немец альбо англічанін, які вывучае беларускую мову ў сваім універсітэце. Дый захацеў паслухаць, як гавораць на праспекце Скарыны! Дарэчы, усе буйнейшыя заходнія ВНУ, дзе ёсць факультэт альбо аддзяленне славістыкі, шануюць і вывучаюць беларускую мову. Усе, акрамя расійскіх універсітэтаў...

І яшчэ вось аб чым... Ёсць у нас Таварыства беларускай мовы, што паадкрывала свае шапікі ў розных кутках горада. Я асабіста ведаю аж тры – у парку імя Горкага, на праспекце Скарыны і на вул.Прытыцкага. Мо з год таму ў іх і было тое цікавае – "Наша ніва", часопіс "Унія", нарысы з гісторыі Беларусі... Цяпер за шклом бачу бюстгалтары, нейкія майкі і ўсялякую іншую дрэнь. Гэта ўсё, чым багата беларуская літаратура? Мяркую, што яна не самая горшая ў Еўропе. Узяць хаця б нашу паэзію... Да шапікаў падыходзяць людзі, уважліва разглядаюць бюстгалтары і расчаравана адыходзяць. Няўжо пра гэта не ведаюць у ТБМ?

Вучні нашых школ (ад першага да апошняга класа) гадуюцца не толькі на праграмах, што ім убіваюць у галаву. Штодзённае жыццё, рэчаіснасць, якую яны назіраюць у сям'і, на вуліцы, яшчэ ў большай ступені фарміруюць іх светапогляд. Пакуль што ідэя нацыянальнага адраджэння іх не вельмі запальвае. А нам жа ўсім жыць у XXI стагоддзі, няўжо гэткімі блазнамі і застанёмся? А можа і самой незалежнай дзяржаве яе незалежнасць у цяжар? Як добра было раней: ніякіх табе клопатаў ні з адукацыяй, ні з гэтаю, невядома адкуль упаўшаю на галаву, моваю! "Даёшь средний балл по министерству!"

Кацярына ВАЛАСЕВІЧ, вучаніца 10-Б класа 38-й мінскай сярэдняй школы.

ПАДЗЕІ ТЫДНЯ

Парламент-шоу

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

З чацвярга пленарныя пасяджэнні ВС, якія, як вядома, праходзяць па чатыры дні з двухтыднёвым перапынкам, набылі асаблівы напал. Прамова прэзідэнта прагучала ў рэспубліцы і мела рэха ў свеце. Прычым беларускі кіраўнік пагадзіўся адказваць на ўсе пісьмовыя і вусныя пытанні, каб да канца высветліць пазіцыі бакоў, і тым самым яшчэ раз прадэманстраваў схільнасць да шчырага і адкрытага дыялогу. Аб чым ішла размова? Доўгачаканая праграма неадкладных мераў па выхаду эканомікі з крызісу (яе сапраўды чакалі даволі доўга, дэпутаты атрымалі дакумент толькі ў дзень адкрыцця сесіі) прадугледжвае шэраг жорсткіх рынычных захадаў, якія павінны кардынальна змяніць сітуацыю ў эканоміцы, у прыватнасці, знізіць інфляцыю і як сведчанне спыніць падзенне вытворчасці, а з ёй свабоднае падзенне планкі ўзроўню жыцця народа. Рынчны характар прэзідэнцкіх і ўрадавых прапаноў адназначна станоўча ацэньваецца ў самых розных дэпутацкіх групах і фракцыях, хаця не ва ўсім корпусе. Цікава, што прадстаўнікі апазіцыі БНФ ледзь не хорам сцвярджаюць: праграма Лукашэнкі-прэзідэнта больш падобная на праграму нядаўняга кандыдата на прэзідэнцтва Пазьняка, чым на перадвыбарчую праграму самога Аляксандра Рыгоравіча. Аднак падобная не значыць ідэнтычная. Ёсць адчувальныя разыходжанні і не толькі канцэптуальнага характару. Гэта высветлілася ў ходзе абмеркавання, а з трыбуны прэзідэнт перш-наперш падкрэсліў — ад вызначэння прыярытэтных праблем будзе залежыць магчымасць дасягнення грамадскай згоды, а з ёй і магчымасць паспяховай рэалізацыі праграмы пераўтварэнняў. У падрыхтоўцы яе прымалі ўдзел прадстаўнікі цэнтральных і мясцовых органаў улады, спецыялісты Нацыянальнага банка, вучоныя-эканамісты, практыкі, улічваліся прапановы Федэрацыі прафесійных саюзаў, Канфедэрацыі прамыслоўцаў і прадпрымальнікаў. Спектр удзельнікаў-укладальнікаў фаліянту відавочна шырокі, аднак у ім не знайшлося месца большасці палітычных партый і рухаў, якія самаўхіліліся ад удзелу ў распрацоўцы. Вызначаны асноўны напрамак рэфармавання эканомікі — сацыяльна арыентаваны рынак. Важнейшыя патрабаванні, прад'яўленыя прэзідэнтам, фармулююцца як канкрэтнасць і рэалізуемасць прапануемых мераў, а галоўны крытэрый для ўключэння ў праграму той або іншай прапановы — недапушчальнасць далейшага рэзкага зніжэння ўзроўню жыцця. Што ж, абгрунтаваная, тлумачальная пазіцыя. Справа менавіта ў рэалізуемасці намераў, ускладняе праблему непапулярны характар часткі прапаноў. Таму Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў: "Праграма павінна стаць дакументам, які кансалідуе ўсе структуры дзяржавы і грамадства. Мы ўсе павінны стаць саюзнікамі для яе рэалізацыі, паколькі немагчыма праводзіць эфектыўныя рэформы без дасягнення ўсеагульнай грамадзянскай згоды". "Аўтарскі акцэнт", што вызначае літаральна кожную прапанову ў канчатковым варыянце праграмы, дае падставы для спадзяванняў на рэалізуемасць. Пэўныя крокі на гэтым шляху ўжо зроблены прэзідэнтам, Кабінетам Міністраў і Нацыянальным банкам, на чарзе — рашучыя захады. Бадай, галоўная задача заключаецца ў аздараўленні крэдытна-грашовай сістэмы, таму прапанавана заканадаўча аб'явіць разліковы білет Нацыянальнага банка адзіным законным плацёжным сродкам на тэрыторыі рэспублікі. У праграме закладзены комплексныя меры, накіраваныя на павышэнне яго плацёжаздольнасці і стабілізацыю курса, механізмы па стрымліванню неапраўданага росту цэн. Прэзідэнт заўважыў, што лічыць неабходным рэгуляваць цэны прадпрыемстваў-манапалістаў, а таксама захаваць фіксаваныя тарыфы на жыллёва-камунальныя паслугі, транспарт і паліва. Аднак татальнай сістэмы прамога адміністрацыйнага стрымлівання цэн не будзе, ад папулізму трэба адыходзіць. Вось чаму прадугледжваецца пераход ад палітыкі датацый усім без разбору да адрасных, а ў шэрагу выпадкаў заявачных выплат. На думку Аляксандра Лукашэнкі, вынікам абмеркавання праграмы павінна было стаць рашэнне Вярхоўнага Савета аб праве прэзідэнта сваімі Указамі рэалізоўваць асноўныя накірункі гэтай праграмы і да ўнясення змяненняў у адпаведныя законы карэкціраваць іх дзеянне ў частцы, што разыходзіцца з Канстытуцыяй. Матывацыя: сёння не засталося часу "ісці па шляху раздзельнага прыняцця праграмы і паправак у дзеючае заканадаўства". І яшчэ адна цытата з прамовы: "Кіруючыся таксама неабходнасцю правядзення радыкальных эканамічных пераўтварэнняў, прэзідэнт выносіць на цяперашнюю сесію прапановы аб арганізацыі дзяржаўнай улады. Прыняцце пакета прапанаваных дакументаў дало б магчымасць стварыць сістэму эфектыўнага кіравання дзяржаўным сектарам эканомікі, а таксама наладзіць належны кантроль за выкананнем рашэння ў органаў улады. Сярод гэтых законапраектаў я выдзеліў бы перш за ўсё праект закона аб Кабінеце Міністраў і праект закона аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь аб мясцовым самакіраванні і мясцовай гаспадарцы". Інакш кажучы, перабудоўваецца вертыкаль выканаўчай улады і прэзідэнт вырашыў, што лепшым чынам такая перабудова пройдзе пры падтрымцы парламента. Прычым, ён падкрэсліў: таталітарызму ў нас няма і быць не можа. Асобным радком прагучала сцвярджэнне Лукашэнкі аб тым, што паясы ў ходзе новай рэформы зацягнуць тыя, каму ёсць што зацягваць, г.зн. найбольш забяспечаныя і абароненыя. Як і прамова прэзідэнта, выступленне прэм'ер-міністра Міхаіла Чыгіра, прысвечанае тлумачэнню сутнасці неадкладных мер па выхаду з крызісу, выклікала нямала пытанняў. Абодва прамоўцы адказалі на іх дастаткова падрабязна, распачатыя ў чацвер на вячэрнім пасяджэнні спрэчкі працягнуліся і ў пятніцу. Выступіла больш дваццаці дэпутатаў і кожны мог выкарыстаць па дзесяць хвілін трыбуннага часу. Дыскусія праходзіла напружана і не пакінула ўражання адназначнага ўспрымання прэзідэнцкай праграмы. Усё ж парламент узяў на сябе частку адказнасці за яе рэалізацыю, прыняўшы 193-ма галасамі "за" адпаведную пастанову. Яна не зусім адпавядае спадзяванням прэзідэнта. Прынята таксама рашэнне аб змяненні парадку работы сесіі, дэпутаты збяруцца на чарговае пленарнае пасяджэнне ў гэты аўторак.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Шурка

У мінулых сваіх расповедах (глядзіце "ЧЗ" за 12 мая г.г. — "Далей — цішыня?" і за 30 жніўня г.г. — "Ababідзе") імкнуўся прыадкрыць духоўны свет падлеткаў — сваіх сяброў. Неўзаметку падкралася восень. Сонца яшчэ высока. Дні надзіва цёплыя. Бульбоўнік, дзіва дый годзе, ані не сохне, наадварот, цвіце і зелянее, дабірае тое, чаго недабраў у халодным чэрвені. А людзі гадаюць: ці капаць бульбачку, ці яшчэ крыху пачакаць.

Восень зноў сабрала маіх сяброў, якіх летам не даклікацца, не дагукацца было, бегалі, гулялі, бесклапотныя, вольныя, вясёлыя, сабрала ў маёй хаце. Глядзім цяпер вечарамі тэлевізар, слухаем "музон", "базарым", быццам яшчэ не нагаварыліся за цэлы год.

Ды ў хлопцаў паявіліся і зусім іншыя клопаты, можна сказаць, зусім іншае пайшло жыццё. Пра яго і расповед. Такім чынам, сустрэча трэцяя...

Аляксандр, Саша, Алесь — Шурка. Бадай, усе мае сябры — Сашы, а вось Шурка у нас адзін. Ніякія мянушкі не прыліплі да яго, і застаўся хлопец проста Шуркам. Прыгожы, бялявы, можа, занадта высокі і мужчыністы для сваіх пятнаццаці гадоў — Шурка у нас акселерат. Прыветлівы і некрыўдлівы, заўсёды ўсмешлівы, вясёлы, шустры — гарэзлівы. Увогуле, вельмі прыемнага чалавек характару. Я яму пра тое кажу:

— Шурка, — кажу, — ды ў цябе характар проста залаты!.

Падабаецца. Усміхаецца, але перасцерагае:

— Ты проста, Журнал, не ведаеш, ты не бачыў, калі мяне "коні забіраюць"...

А я і не хачу, каб цябе, Шурка, "коні забіралі". Заставайся заўсёды з намі — не злым, не лютым. Мне, ведаеш, як надакучыла чалавечае зло?

Уначы, як злодзей, асвятляючы сабе дарогу маленькім ліхтарыкам, хоць і без яго відно — поўня, крадуся па калгасным полі да буданчыка. У нас, дарэчы, не калгас, у нас станцыя, сортавыпрабавальная. Тут свой сортаўчастак, дзе Шурка напрыканцы лета працаваў вартаўніком. Капуста, морква, а бульбачка — адгледзецца. Дзе вы яшчэ ўбачыце гэткую бульбачку, у якой каліўе не ўгору расце, а сцелецца па зямлі, нібы ў гарбуза. Ну, і ўраджаі ж тут збіраюць, я вам скажу, нягледзячы ні на якія прыродныя асаблівасці. Ды што там, у нас на станцыі адных аграномаў болей, як таго бульбоўніку. На тое яна і эксперыментальная. Шуркаў клопат — вартаваць гэтае багацце ўначы ад такіх вось, як я, прыхажаяў, ды яшчэ каторы нячысты на руку.

Як ні стараюся ступаць кашачым крокам, нават да капусты не ўдаецца падысці — першым заўважае мяне Тузік, а за ім і Бімка. Бімка крыху гультаяваты, любіць падрамаць пад лаўкай у будане, затое вушы ніколі яго не падводзяць. Сабакі ўзнімаюць такі голас — нябожчыка падняў бы. Ды Шурка і не спіць, бо хуценька выскоквае з будана. Сабак не стрымаеш — чаго добрага, могуць і пакусаць. Нічога не зробіш — яны пры выкананні службовых абавязкаў. Пакуль я на вуліцы, сабакі — звяры, як толькі залажу ў будан, бы хто іх падмяняе. Вінавата глядзяць у вочы, ласцяцца. Асабліва мне падабаецца Бімка, такі ён слаўны, такі разумны!

— Ну, і чым ты збіраешся ад зладзеяў бараніцца? — пытаюся ці то жартам, ці ўсур'ёз. — Прыйдуць, сабак тваіх прыхлопнуць і цябе разам. Адна поўня ў сведках будзе. Поле чыстае, ад вёскі далекавата, і дарога-шашэйка пабач.

— Го! Няхай паспрабуюць, — храбрыцца Шурка, — мала не пакажацца. У мяне вунь сякера, — паказвае на кут, смяецца, — манціроўка...

У будане — печка-буржуйка. Пакуль паліш у ёй, хоць дымна, затое цёпла, абы астыла труба — пачынае забіраць калатун. Ночы, не глядзі, што лета, цяпер ужо халодныя. На сцяне пачэплена на цвік дапатопная лямпа-газнічка. Газы малавата, даводзіцца эканоміць, а таму Шурка пускае маленькі кнот, абы гарэла, не цямнела. Ляжак, дзе падасланы фуфайкі, імправізаваны столік. Вось і ўся яго гаспадарка. З задавальненнем упісваем свежыя гуркі, толькі што з лехаў, салату з бульбаю, якую маці ўвечары Шурыку з дому прынесла. Запіваем малачком. І няма яды смачнейшай на свеце. І няма на свеце больш утульнай сховы, як вось гэты вагончык-буданчык, што, пакінуты ў полі, жыве зараз у пілатуемым палёце, нібы касмічны карабель, між зорак і змроку.

— Вусцішна, Шурка, аднаму?

— Бывае ўсялякае, — прызнаецца той шчыра, — сёння вунь поўня, а бывае цямнеча такая, як у вока пальцам. А сабакі як залямантуюць... А ўвогуле, болей сумна...

— То дзяўчыну прыхапіў бы.

— Смяешся? Дзяўчыны тут не хапала.

— А поўня, а д'яблавы сілы разгульваюць акурат...

— Затое зладзеі сёння не палезуць, — усміхаецца. — Бачыш, як відно.

З акна вагончыка і сапраўды бачны роўныя шыхты капусты, бульбянік. Нібы на злосць, пачынае лямантаваць на вуліцы Тузік, насцярожваецца і Бімка. Выскокваем з цёплага будана, швэндаем між агародніны, але нідзе нікога не бачна. Толькі поўня.

— Дзіва што Сатана выгульваецца, — раблю невясёлую здагадку.

— Можа, мышэй Тузік аглядзеў пад вагончыкам...

Не заўважаем, як хутка мінае кароткая летняя ноч. Ніяк не можам нагаварыцца. Калі над гонямі пачынае слацца ранішні туман, збіраюся дадому. Бывай, Шурка! Табе яшчэ да раніцы, да змены, вунь колькі часу, табе яшчэ да восені вунь колькі начэй жыць тут, у будане...

А восенню большасць маіх сяброў-абітурыентаў, як я і чакаў, сталі навучэнцамі. Шурка, Абабідзе, Рысенка, Дзённік, Андрэй Юрэвіч — усе хлопцы паступілі ў Лепельскі гідрамеліярацыйны тэхнікум — хто на механікаў, хто на меліяратараў. З Чэрцаў цяперака ездзіць туды цэлая гвардыя. І тэхнікум нечакана стаў для мяне бліжэй. Можа, таму, што кожнага дня толькі і чуеш пра яго. Хлопцы сталі меней швэндацца па вуліцы, забыліся пра летнія забавы, заселі за кніжкі, як кажуць, узяліся за розум. Неяк доўга мне тлумачылі пра старажытныя селішчы, гарадзішчы. І я зразумеў, што ў іх вельмі добры выкладчык па гісторыі Беларусі, прадмету для мяне новаму, бо мы ў свой час такога не вывучалі. Зразумеў і іншае: падручнікаў па гісторыі, відаць, няма, бо хлопцы пішуць канспекты, доўгія, ажно стамляецца пісаць рука. Адно шкада, што гэты вельмі цікавы і патрэбны прадмет пакуль яшчэ выкладаецца па-руску. Хлопцы, наадварот, задаволены, кажуць, так ім лягчэй. А мне крыўдна. Увогуле, у тэхнікуме, па ўсім відаць, вопытныя выкладчыкі, багатыя педагагічныя традыцыі, адным словам, ёсць пра што распавесці. Будзе час, Журнал абавязкова зазірне туды, каб пры наступных сустрэчах расказаць пра будні сваіх сяброў — ад сесіі да сесіі.

А што да беларускай мовы...

Неяк аднаго разу прыбягае да мяне Шурка дый кажа:

— Журнал, а нам верш па беларускай задалі на памяць. Уяўляеш, любы, на выбар. Пашукай, каб не маленькі, і каб не вялікі!

З задавальненнем адкрываю томік любімага паэта Пімена Панчанкі:

А я маладых не лаю
За доўгія валасы,
А я маладым не раю
Галіцца дзеля красы.

Не бэшчу ні міні, ні максі,
А джынсы і сам надзеў.
Былі б толькі твары, не маскі
У маладых людзей...

Вось тое, што трэба. Думаю, і Шурку спадабаецца. Няхай хлопец вывучыць і раскажа пра сваіх аднагодкаў. Няхай паслухаюць і адчуюць няўрымслівыя, гарэзлівыя сучасныя акселераты, што імі не пагарджае, не грэбуе старэйшае пакаленне, а наадварот, спрабуе зразумець, падтрымаць іх. Няхай хлопцы ведаюць, што і па-беларуску можна сказаць паэтычным словам не горш, а нават лепш...

— Журнал, а што такое "бэшчу", "лухта"?

Шурка вучыць верш і не разумее сэнсу асобных беларускіх слоў. Увогуле, у маіх сяброў, вясковых хлопцаў, адносіны з беларускай моваю, скажам так, пакідаюць жадаць лепшага. Прама скажам, тут Журнал недапрацаваў, хоць і вядзе часта на гэты конт гарачыя непрымірымыя дыскусіі. Як жа моцна засеў у вашых галовах нацыянальны нігілізм. Так і хочацца запытацца: хлопцы, чые вы будзеце?

Шурка, хоць і нарадзіўся ў горадзе, на Магілёўшчыне, ды хлопец, можна сказаць, вясковы, бо колькі год жыве ў нашых Чэрцах, бо спрытны да гаспадаркі, умее, а галоўнае, любіць працаваць. І маці вунь не нахваліцца сваім Сашам. Дык адкуль жа гэтая "агурковая псіхалогія", якая, відаць, нам, беларусам, у спадчыну дасталася, і несці нам крыж гэты...

Не саромцеся, хлопцы, што жывяце ў "краіне агуркоў". Нікольki вы не горшыя, а наадварот, лепшыя за розных "аматараў маласольных назіранняў", якія яшчэ й прэтэндуюць на інтэлігентнасць.

Уладзімір МІХНО.
Лепельскі раён, в.Чэрцы.

"Сезон палявання"

Многія з беларусаў паспелі-такі ўхапіць сваю долю на стыхійных маскоўскіх рынках ля Беларускага, Кіеўскага, Курскага вакзалаў: прадаць вельмі танна, але за расійскія рублі, беларускую смятану, сала, сыр, каўбасу. Цяпер закончыцца "чаўночная" вольніца: на гандляроў без ліцэнзій у расійскай сталіцы адкрыты своеасаблівы "сезон палявання".

Напрыклад, на рынку ля Беларускага і Кіеўскага вакзалаў працуюць брыгады так званага "санітарнага кантролю", якія строга сочаць за якасцю прадукцыі. І наогул, прычапіцца можна і да слупа, а тут прадукцыя, што суткі і больш знаходзілася ў дарозе, без халадзільніка... Яна і сама па сабе небяспечная. Ды і хто дасць на месцы даведку заезджаму прадаўцу. У выпадку ж, калі яе няма, прадукт канфіскуецца і знішчаецца на месцы.

Словам, урад Масквы паставіў бар'ер на шляху "чаўнакоў" з Украіны, Малдовы, Беларусі. Гандляваць на рынку нельга. Калі ж будзеш прадаваць ля падваротні, то толькі да першага міліцыянера, і правядзеш суткі ў КПЗ, заплаціўшы штраф і застаўшыся без правіянту.

Злачынны "калідор"

Гродзенскай пракуратурай узбуджана крымінальная справа па факту дзеянняў вялікай злачыннай групы. Налічвае яна ні многа ні мала 25 чалавек. Большасць з іх затрымана. У складзе групы — супрацоўнікі гродзенскай мытні і пагранатрада. Па сутнасці, злачынная група арганізавала свабодны калідор на заходняй граніцы рэспублікі для нелегальнай перапраўкі за мяжу каляровых металаў, ядахімікатаў, угнаенняў і шмат іншага.

Ёсць звесткі, што злачынцы мелі непасрэдныя адносіны да спробы перапраўкі праз граніцу апошняй буйной партыі нелегальных мігрантаў.

БЕЛІНФАРМ.

Прадпрымальныя палешукі

Тры гады назад калектыў арэнднага прадпрыемства ПМК-6 першым у Лельчыцкім раёне прыватызаваў сваю маёмасць і стаў праектна-будаўнічай фірмай "Палессе".

Кур'ер "ЧЗ"

За гэты час тут з работы не звольнілі ніводнага чалавека, забяспечылі пэўны прырост аб'ёмаў вытворчасці. Прадпрымальныя "палешукі" арганізавалі ўчастак дарожнага будаўніцтва — за свае сродкі набылі неабходную тэхніку і пабудавалі ўласны асфальтавы завод.

Сёння фірма думае пра наладку перапрацоўкі драўніны сумесна з замежнымі партнёрамі, каб выпускаць прадукцыю, якая б адпавядала міжнародным стандартам.

Алесь ЛАРЫЁНАЎ.

Са школы – у семінарыю?

Ужо трэці год пры Жлобінскай Свята-Троіцкай праваслаўнай царкве існуе нядзельная школа. Сёлета ў ёй займаецца амаль дзвесце чалавек.

Паводле слоў айца Васіля Піліпенкі, з новага навучальнага года наведвальнікі нядзельнай школы пачалі займацца па праграме, разлічанай на два-тры гады. Тыя, хто паспяхова авалодае поўным курсам навучання, будуць мець неблагія шанцы паступіць у духоўную навучальную ўстанову. Магчыма, для гэтай катэгорыі абітурыентаў будуць прадастаўлены пэўныя льготы пры паступленні.

Мікалай ШУКАНАЎ.

Ду ю спік інгліш?

Практыка паказвае, што сістэма вывучэння замежных моў у Беларусі яшчэ вельмі недасканалая. Першы міжнародны кангрэс беларускіх выкладчыкаў англійскай мовы, які напрыканцы верасня праходзіў у Мінску, спрабаваў вырашыць гэту праблему.

У Рэспубліканскім Доме настаўніка сабраліся выкладчыкі школ і вышэйшых навучальных устаноў з усіх раёнаў Беларусі. Да іх далучыліся госці з Вялікабрытаніі, ЗША, Польшчы, Украіны, Расіі, дзяржаў Балтыі. Абмяркоўваліся на кангрэсе актуальныя пытанні выкладання англійскай мовы і ўдасканалення метадалагічнага забеспячэння ў той няпростай сітуацыі, у якой апынулася сёння сістэма адукацыі рэспублікі. Беларускія выдаўцы атрымалі магчымасць наладзіць кантакты са сваімі замежнымі калегамі. Гэта дапаможа ў недалёкай будучыні забяспечыць школьнікаў і студэнтаў рэспублікі сучаснымі, больш дасканалымі падручнікамі. З такой літаратурай можна было пазнаёміцца на выстаўцы-продажы, арганізаванай у рамках кангрэса.

Беларуская асацыяцыя выкладчыкаў англійскай мовы стала часткай аналагічнай міжнароднай арганізацыі.

Святлана КУЛІКОВА.

ЗДАРЭННІ І КУРʼЁЗЫ

АТРАКЦЫЁН ЦАНОЮ ЖЫЦЦЯ

Жудаснае здарэнне адбылося нядаўна ў Гарадку. На вачах у іншых дзяцей загінуў сямікласнік Сергей Паўлаў. Хлопчык вырашыў у гарадскім парку пакатацца на арэлях, з-за цікаўнасці апусціў уніз галаву і зачапіўся за прывад. Своечасова выратаваць Сяргея не ўдалося.

Усяго за час летніх канікулаў на Гарадоччыне былі зафіксаваны чатыры трагічныя выпадкі сярод падлеткаў.

Уладзімір МІХНО.

МУЗЫКА ПЕРАМАГЛА ЗЛАДЗЕЙСТВА

У Гродна на аўтарскім канцэрце самадзейнага кампазітара Аляксандра Чопчыца не абышлося без непрыемнасцей: за гадзіну да канцэрта нейкі тамніччы злодзей выкраў ноты.

Чопчыц ліхаманкава здолеў-такі аднавіць страчанае. Міжволі ўспамінаеш здарэнне з Паганіні, якому перад самым канцэртам падрэзалі ўсе струны, акрамя адной, але вялікі віртуоз здолеў сыграць на ёй...

Аляксандр РАМАНАЎ.

БУЛЬБЯНАЯ "ПЕДАГОГІКА"

Свае выхаваўчыя меры прынялі гаспадары агарода з Маладзечна, заспеўшы ў ім суседа, які краў бульбу. Не зважаючы на старэчы ўзрост пенсіянера, яны прымусілі яго грызці сырую бульбу, хоць у таго ў роце не было ніводнага зуба.

ВАМПІРАМ СЯБЕ НЕ ЛІЧЫЛА

Калі пасты Мазальшанскага ДАІ спынілі на вуліцы віхляючую машыну, у гэтым нічога няма незвычайнага. Але калі пасля гэтага вадзіцель машыны выскоквае з-за руля і пачынае ліхаманкава кусаць міліцыянера, выплёўваючы разам з матам кавалкі форменнай вопраткі — такое здараецца рэдка. Галоўная "гераіня" здарэння — бізнесменка — пазней і сама здзівілася: маўляў, што гэта на мяне найшло.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

СМЕРЦЬ КАМПАЗІТАРА

У нядзелю ва ўзросце 88 гадоў памёр вядомы кампазітар Джул Штайн.

Яго імя стаіць побач з такімі вядомымі імёнамі, як Стывен Сондхейм, Франк Лосер і Сэмі Кан. У 1954 годзе за песню ў фільме "Тры грошы ў фантане" ён атрымаў прыз Амерыканскай акадэміі кінематографа.

"АДЗНАЧЫЛІ" 2000-ГОДДЗЕ

У час канцэрта групы Дзі-Лайт "хуткай дапамозе" Лос-Анжэлеса давялося многа папрацаваць.

Некалькі фанаў знаходзіліся ў шокавым стане з-за празмерна вялікай дозы галюцыягеннага наркотыку пад назвай "Экстаз". У час выступлення музыкант звярнуўся да гледачоў з просьбай весці сябе так, калі б яны адзначалі надыход 2000 года. Вынікі звароту ў наяўнасці.

ДЖЭКСАНА АПРАЎДАЛІ

Паводле паведамлення лос-анжэлескай радыёстанцыі KNBC, справа па абвінавачанню поп-зоркі Майкла Джэксана будзе закрыта з-за адсутнасці саставу злачынства.

Як вядома, Джэксан абвінавачваўся ў разбэшчванні непаўналетніх. Спявак заявіў, што гэта абвінавачанне падстроена, каб знізіць яго папулярнасць.

ПОП-ЗОРКІ МЯНЯЮЦЬ ПРАФЕСІЮ

Брытанскія поп-зоркі Браян Эна, Дэвід Боўі, Браян Феры Чарлі Уотс на некаторы час адклалі свае гітары. Цяпер яны "ператварыліся" ў мастакоў.

Як чакаецца, кожны з музыкантаў зробіць цэлую серыю малюнкаў, якія потым будуць прададзены на аўкцыёне. Мэта брытанскіх музыкантаў высакародная — усе грошы, сабраныя ад продажу карцін (а мяркуецца, што гэта будзе каля 63 тыс. даляраў), пойдуць на будаўніцтва і аснашчэнне адукацыйнага цэнтра ў разбураным вайной Сараеве.

"ЖЫВУЦЬ У НЕБЯСПЕЦЫ"

Вядомая шведская група "Ace of base" цяпер запісвае новы відэакліп для свайго новага альбома, які будзе называцца "Жывучы ў небяспецы".

Альбом прадугледжваецца выпусціць вясной наступнага года.

МОДА СТРАЦІЛА ВЕСЕЛУНА

Ва ўзросце 44 гадоў памёр вядомы італьянскі мадэльер Франка Мачына.

Ён памёр ад ракавай пухліны, пражыўшы пасля аперацыі ўсяго 2 гады. Паводле слоў тых, хто ведаў яго, гэта быў адзін з самых жыццярадасных і вясёлых людзей у свеце моды.

У СПІСЕ ПАКАРАНЫХ – ПЕРШЫ ЕЎРАПЕЕЦ

Указам суда Нідэрландаў пакараны галандскі гандляр Іаган фон Дамі.

59-гадовы камерсант быў прыгавораны да пакарання смерцю за гандаль наркотыкамі. Пры вобыску ў яго знойдзена 5 кг гераіну.

Нягледзячы на забарону, Дамі працягваў гандляваць. Галандзец стаў першым еўрапейцам, пакараным за гандаль наркотыкамі.

НЕ ДАРАВАЛІ ГАНЬБЫ

Паміж ізраільскімі салдатамі і палесцінцамі адбыліся сутыкненні.

Каля 1000 яўрэяў хацелі пранікнуць да славутай грабніцы Патрыярхаў. Сем гадоў таму на гэтым месцы [illegible] грамадзянін забіў 29 палесцінцаў. З таго часу ўваход у гэту святыню яўрэям забаронены.

Тыдзень па гараскопу

3—9 кастрычніка

Шалі

Пастарайцеся рэалізаваць раней пачатыя планы на гэтым тыдні. Поспех ва ўсіх вашых пачынаннях у бізнесе.

Стабілізуецца становішча ў асабістым жыцці. Магчыма нейкае цудоўнае падарожжа.

Скарпіён

Любоўныя і сяброўскія адносіны ўздымуцца на больш высокі ўзровень. Вы будзеце прыцягваць да сябе людзей.

Зменіцца становішча ў фінансавай сферы ў лепшы бок. Паявіцца цікавасць да незразумелага і загадкавага.

Стралец

На пачатку тыдня магчымы непаразуменні на працы. Дзейнічайце рашуча, каб пазбегнуць праблем.

Не раздавайце шчодрыя абяцанні — выканаць іх будзе вельмі складана.

Стрымлівайце свае эмоцыі ў выхадныя, каб не пасварыцца з блізкімі.

Казярог

Пасля 5-га паявяцца шанцы палепшыць матэрыяльнае становішча. Магчыма павышэнне зарплаты.

Паездкі будуць прыносіць прыбытак. Вы ўпартыя ў працы і абавязкова дамажацеся жаданага поспеху.

Але стрымлівайце свае эмоцыі 7-га.

Вадалей

3-га — удача ва ўсіх вашых пачынаннях і паездках.

7-га і 9-га атрымаеце дзелавыя прапановы, з'явіцца магчымасць вырашыць важныя праблемы.

Крытычныя дні 4-га, 6-га і 8-га.

Рыбы

Будзьце ўпэўненымі ў сабе. Звярніце ўвагу на вашу нервовую сістэму.

Устрымайцеся ад вялікіх пакупак на гэтым тыдні. Шмат расходаў на захапленні. Лепш займіцеся творчай дзейнасцю.

Звярніцеся па дапамогу да сваіх сяброў і родных у выхадныя.

Авен

5-га — дзень важных і ўдачных пачынанняў.

6-га і 8-га адкладзіце бізнес. Пастарайцеся не прымаць ніякіх важных рашэнняў. Устрымайцеся ад усялякіх капітала-ўкладанняў.

Цялец

Пасля 5-га стабілізуецца становішча на працы. Звярніце ўвагу на ваша здароўе. Магчымы сур'ёзныя захворванні і непрыемнасці з горлам.

Стрымлівайце эмоцыі ў адносінах да свайго партнёра. Кантралюйце свае дзеянні. Пазбягайце ўсялякіх сварак.

Блізняты

Серада спрыяльна для ўсіх вашых пачынанняў.

Умацаванне сямейных адносін. Не слухайце ніякіх плётак на гэтым тыдні.

Пазбягайце сварак з блізкімі, каб у далейшым не шкадаваць. Займіцеся спортам.

Рак

Звярніце ўвагу на сваё здароўе. Займіцеся паляпшэннем быту, набыццём нерухомасці.

У другой палове тыдня поспех на працы. Магчымы матэрыяльны прыбытак. Актыўныя дзеянні прынясуць удачу.

Леў

На пачатку месяца займіцеся завяршэннем важных праектаў. Пастарайцеся знайсці выхад са склаўшагася цяжкага фінансавага становішча.

Кантралюйце свае эмоцыі на працы.

Асабліва напружаныя дні 3-га і 8-га.

Дзева

Не раджу вам лепш не выязджаць у дарогу. Праверце [illegible] інфармацыю. Асцярожнасць неабходна 9-га.

Удачныя дні 3-га, 5-га і 7-га.

ДЫЯЛОГ "ЧЗ"

Маральнасць, духоўнасць – вось галоўнае...

Даніла Канстанцінавіч МІЦКЕВІЧ — сын Якуба Коласа. Доўгія гады ўзначальваў музей свайго бацькі. Нягледзячы на паважаны ўзрост (30 верасня яму — 80 гадоў), Даніла Канстанцінавіч і зараз працуе навуковым супрацоўнікам Коласаўскага музея. Часта бывае ў мясцінах, звязаных з жыццём Коласа. Выступае на многіх урачыстасцях, на ранішніках і вечарынах, прысвечаных творчасці вялікага песняра. Піша ўспаміны. Фактычна ўсё жыццё Данілы Канстанцінавіча звязана з многімі і многімі клопатамі аб ушанаванні памяці Якуба Коласа. І няма чаго граху таіць, за жаданнем дазнацца нешта новае пра паэта, у постаць яго сына мы ўглядаліся як быццам наспех. І дарэмна... Таму сённяшні дыялог — найбольшае імкненне расказаць пра самога Данілу МІЦКЕВІЧА.

— Даніла Канстанцінавіч, Вы нарадзіліся ў 1914 годзе. Якуб Колас быў на той час сталым ужо пісьменнікам. За плячыма ў яго былі «Песні жальбы», некалькі кніжак апавяданняў. І вось з ростам літаратурнага таленту бацькі супала і Ваша маленства. Ці адчувалі Вы ў дзяцінстве ўсю незвычайнасць, усю шматабсяжнасць коласаўскага дару?

— Бацька быў трошкі замкнутым. Творчы працэс не праходзіў навідавоку. Бацьку нельга назваць "краснабаем". Ён як быццам стараўся нешта ў сябе ўвабраць. З маленства засталася іншая памяць. Бацькі шмат увагі ўдзялялі нашаму выхаванню, і рабілі гэта нязмушана. Маці таксама настаўніца. Чаму імкнуліся нас навучыць бацькі? Усяму добраму. І рабілі гэта не шляхам прымусу, а ўгаворамі. Армейскі прынцып жыў у нашай сям'і. Бацькі паводзінамі сваімі заклікалі: "Рабі, як я!". Прывучалі да пасільнай працы. Вучылі быць сумленнымі. Ніхто нікога ў сям'і не падманваў. Шанавалі кнігу. Маці — Марыя Дзмітрыеўна — увогуле была талстоўкай, верная талстоўскаму вучэнню, лічыла, што і на зло трэба адказваць дабром.

Многія дзіцячыя ўспаміны звязаны з кнігай. Разам з любоўю да свайго беларускага, да роднай мовы бацькі ўводзілі нас у шырокі свет класічнай літаратуры. Маці — руская па нацыянальнасці, але дома гаварыла па-беларуску... Так, і бацькі, і дзеці вельмі паважалі класіку. Памятаю, у хатняй бібліятэцы было шмат грунтоўных шматтомных выданняў твораў Шылера і Шэкспіра, якія мы па некалькі разоў перачытвалі. Асабліва падабаўся мне Шылер.

Уражанні маленства настолькі моцныя, што коласаўскі вопыт выхавання перайшоў следам і да мяне, у маю сям'ю, на маіх дзяцей.

Маральнасць, духоўнасць — вось галоўнае... І я вельмі ганаруся, што мае дзеці выраслі дастойнымі людзьмі. Не хачу надта хваліцца, неяк няёмка, але ж і не сказаць... Малодшая дачка працуе таксама ў музеі...

— Гэта яе — Веры Міцкевіч — артыкул пра коласаўскія псеўданімы надрукаваны ў адным з апошніх нумароў часопіса «Полымя»?

— Так. Мне здаецца, што Вера знаходзіць сваё месца ў жыцці. Хаця па адукацыі яна таваразнаўца. А сын закончыў радыётэхнічны інстытут. Жаданне ўдасканальваць свае веды было ў яго настолькі моцным, што вывучыў японскую мову. Ён жа не ўсходазнаўца, але японская мова патрэбна яму, каб сачыць за супернавінкамі ў галіне радыётэхнікі. Сын ведае, між іншым, і англійскую мову.

— Праглядваючы бібліяграфію напісанага пра Якуба Коласа, заўважыў, што не так і часта Вы асабіста выступаеце з публікацыямі, успамінамі. Хаця ж, і ў гэтым ніякіх сумненняў, Вам шмат што ёсць расказаць...

— Я зразумеў ваша пытанне. Па-першае, па адукацыі я хімік. Доўгі час працаваў па спецыяльнасці. Пасля ўжо стаў дырэктарам Коласаўскага музея. Вы не можаце ўявіць, чаго каштавалі ўсе арганізацыйныя клопаты і па стварэнню музея ў Мінску, і будаўніцтва філіялаў. Два з іх былі пабудаваны і адкрыты пры маім дырэктарстве. Трэці — у Альбуці — пры Зінаідзе Мікалаеўне Камароўскай. Рэканструкцыя хлява, гумна, іншых пабудоў, пошук сучаснікаў Коласа — усё гэта патрабавала часу.

Каб толькі адзін філіял у Смольні пабудаваць — 50 ведамстваў трэба было абысці. Па дазвол на будынак у Мікалаеўшчыне ездзіў у Маскву. У Мінску дзівіліся, як гэта так атрымалася лёгка. А дапамог выпадак. У Маскву ехаў у адным цягніку з намеснікам старшыні Саўнаргаса. Разгаварыліся, выпілі па кілішку каньяку... Сантэхніку выбіваем у адным упраўленні, цэглу ў другім, лес — у трэцім. Так і ўвесь час прападаў. А яшчэ ж падрыхтоўка, фарміраванне экспазіцый у 1959, у 1972 гадах. Апошняя — трэцяя — да 100-годдзя Коласа, у 1982...

Праўда, у апошнія гады патроху пішу. Пра ваенныя гады ў жыцці Якуба Коласа расказаў у артыкулах, надрукаваных у часопісах "Беларусь", "Полымя".

— Даніла Канстанцінавіч, прачытаў у Вашым артыкуле ў «Полымі» пра адносіны Коласа і Гарадзецкага, пра тое, як на пачатку вайны перад носам беларускага песняра зачыніліся дзверы кватэры сталічнага літаратурнага мэтра, і толькі падзівіўся. Няўжо такой вялікай была двудумнасць Гарадзецкага?

— Гарадзецкія — людзі меркантыльныя. Перад вайною за кошт Коласа можна было пажыць і пазычаючы ў яго грошы, і перакладаючы яго вершы — большай часткай перакладаючы халтурна, паспешліва. А тут у Маскву прыехаў бежанец, жабрак. Навошта Гарадзецкім яго клопаты? Забыты адразу ўсе словы-прызнанні ў вялікай любві і дружбе. Ды і яшчэ адна прычына. Ужо 24 чэрвеня "Правда" на беларускай мове друкуе праніклівы коласаўскі заклік: "Шалёнага пса — на ланцуг". А ў Маскве месцамі — паніка. А раптам Гітлер даб'ецца свайго, дык хто ж тады Колас, хто тады яго сябры?..

Але бацька няпомслівы. Нядобразычлівасць Гарадзецкага хутка ім забылася. Хаця і трымаў у памяці ўчынкі свайго "невернага друга", усё ж зла на Гарадзецкага не трымаў. Быў як быццам вышэй усяе гэтай жыццёвай драбязы.

— Не магу не спытаць і пра такую рысу Коласаўскага характару, як ашчаднасць... Чуў многа рознага. Часам — не надта прыемнага. Але ж, павандраваўшы, скажам так, па музеі, на свае вочы бачыў квіткі ад грашовых пераводаў, якія Колас адпраўляў зусім незнаёмым людзям... Каму ж дапамагаў паэт?

— Байкі, плёткі пра коласаўскую сквапнасць хадзілі самыя розныя. Ёсць нават такая. Маўляў, зайшоў Колас ва універмаг. А ў яго там у мітусні натоўпу спёрлі партаманет з вялікай сумай грошай. Дык, маўляў, Колас падзівіўся: няўжо людзям так патрэбны грошы, што ажно на крадзеж ідуць. Гэта ўсё мана. Такой гісторыі не было.

А карэнні ўсялякай лухты, на мой погляд, у наступным. Колас часта ладзіў прыёмы. Знаёмых было шмат. На адзін і той жа прыём усіх не запросіш. Таму, здаралася, нехта аказваўся пакрыўджаным. Вось з-за той крыўды і плялася ўсякая ўсячына.

Наадварот, добразычлівасць Коласа многія скарыстоўвалі. Круціліся вакол нашага дома, каб не прапусціць чарку. Асабліва нахабна вялі сябе фатографы. Былі развязнымі, проста рваліся да чаркі. Былі такія бацька і сын Мацкевічы. Прайдзісветы. Прыкідваліся беднымі людзьмі. Пазычалі, прасілі грошы. Канешне ж, не вярталі. А на справе — сапраўдныя выпівакі. Як мне адкрылі на іх вочы, то я ўжо сам пагнаў прэч іх з дому.

Дапамагаў жа Колас сотням людзей. Пісалі зусім незнаёмыя людзі. Памятаю ліст настаўніка, які хварэў туберкулёзам. Колас адправіў яму перавод. І зрабіў прыпіску: калі паправіцеся, то вернеце. Быў і такі выпадак. Прыйшоў ліст ад селяніна-аднаасобніка. Прыблізна такога зместу: "Якуб Колас, мне трэба набыць каня. Прышліце грошай. Вось і ўсё". Бацька адказаў: "Уступайце ў калгас — будзеце мець каня. Вось і ўсё!".

— Даніла Канстанцінавіч, і ў гэтым дыялогу галоўным героем усё ж застаўся Колас, хаця і спрабавалі пагаварыць пра Вас... Людзі ж Вас як сына паэта ведаюць добра. Вы заўжды ў ганаровых прэзідыумах, на коласаўскіх паэтычных святах вы — галоўны і першы выступоўца. Але ж Вы ў свой час закончылі універсітэт, займаліся навукай. Раскажыце, калі ласка, пра гэта.

— Так, па адукацыі я хімік. І мы з вамі пачыналі ўжо пра гэта гаворку... Пасля вайны займаўся навукова-арганізацыйнай працай. Ды і ў Ташкенце, у эвакуацыі, я не марнаваў час. Уваходзіў у склад хімічнай групы Акадэміі навук. Як вярнуліся ў Мінск, то працаваў вучоным сакратаром Інстытута хіміі. Да 1957 года... І толькі пасля ўжо — Коласаўскі музей.

...Прызнацца, не ўсе клопаты, з якімі ішоў да сына паэта, адолеў. Сціпласць, пачуццё такту Данілы Міцкевіча пагаварыць пра ўсё, як быццам, стрымлівалі сына Коласа. І галоўным стрыжнем праз усе адказы, канешне ж, праходзіла памяць пра бацьку — вялікага Паэта і Чалавека.

Гутарыў Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

МАРАЛЬНЫ КОДЭКС

Пах белай півоні

☐ Наталля СТРАЛКОВА, "ЧЗ"

Адкуль гэты пах, Божа мой, адкуль? З якіх глыбінь, з якога свету, з якіх часоў? Свежы, пяшчотна-саладкаваты пах белай півоні... Ёю абсаджана ўся дарожка пад бабулінымі вокнамі. Самі вокны расчынены, чэрвеньскі ветрык гуляе ў белых празрыстых фіранках і заносіць у пакой той дурманячы пах пачатку лета, ад якога злёгку кружыцца галава.

Калі гэта было? Дзесяць, пятнаццаць год таму, а можа і болей. У райцэнтры, які зусім неабавязкова называць,таму што ўсе яны падобныя адзін да аднаго як дзве кроплі вады — па сэнсу, па стылю, па зместу жыцця.

На нашай вуліцы гарэлі ліхтары і гулялі людзі. Смяяліся. І заходзілі да нас у хату, каб папрасіць той самай півоні. Запраста. Гэта нядаўна бабуля павесіла на веснічкі свірнавы замок і пасадзіла на ланцуг ля ганка калматага жудаснаватага "двортэр'ера". Тады ж па вечарах на "дошках" (зваленых у кучу бярвёнах) збіралася вясёлая кампанія сяброў-аднагодкаў: Толік, Алік, Віцька, Ірка, Крысціна (у прастамоўі — Крыська). Зрэдку прыходзіў хлопчык Саша з суседняй вуліцы — сціплы, негаваркі, з сумнымі карымі вачыма і густымі хвалямі каштанавых валасоў. Яго імя да гэтай пары засталося для мяне сімвалам неразгаданай загадкі. У адрозненне ад іншых, ён ніколі не імкнуўся "выпендрыцца" — не дрынькаў на гітары, не выконваў пад дружны рогат пяцігадовых карапузаў заезджаныя шлягеры, не хваліўся подзвігамі на ніве ўтаймавання настаўнікаў, не гаварыў пошлых кампліментаў...

Выпадкова ці не — мы заўсёды аказваліся побач. І заўсёды маўчалі, думаючы, відаць, пра адно і тое ж. Ці было гэта першым каханнем? Не ведаю. Але, пакліканая бабуляй дадому, я ляцела хутчэй да старэнькай радыёлы, ставіла свае любімыя пласцінкі — "Рыо-рыту" ці "Пырскі шампанскага" — і расчыняла акно. Тады паўсюль панавалі "Боні М", але што я магла сказаць яму з іх дапамогай?

Аднойчы, бліжэй да восені, ён усё ж прызначыў мне спатканне — запрасіў у кіно. На сёмым небе ад шчасця, з сэрцам, якое так калацілася, што гатова было вылецець вонкі, я чакала яго на тых самых дошках. Але... ён не прыйшоў. У хуткім часе я ад'язджала да бацькоў, у думках праклінаючы сябе за даверлівасць і паліваючы брудам усю горшую палову чалавецтва. Толькі праз год даведалася, што ў той злашчасны дзень ён з маці паехаў на поле, каб дапамагчы ёй выбраць бульбу. А назад проста не паспеў...

Здаецца і пах той застаўся, і фіранкі такія ж вісяць. Але нешта незваротна пайшло — не толькі юнацтва. Цяпер іншыя часы, іншыя людзі заказваюць музыку. "Не палі святло пасля апоўначы, — просіць бабуля, калі я падоўгу сяджу над кнігай. — Хто-небудзь убачыць, адразу захоча шпурнуць у акно камень". І хочацца не паверыць — але вось ён, доказ, за акном. Ці даўно ставілі бабулі цяплічку, абцягвалі новенькай плёнкай? І тыдня не мінула, як з'явіліся на ёй ірваныя раны — парэзы. Залатала бабуля, прачнулася раніцай — зноў здзекліва шчэрацца дзіркі... А півоню яна сама выкапала — гэта цяпер раскоша, бо надта вялікі кавалак зямлі займае. Зараз на тым месцы трускалкі сядзіць, патэнцыяльнае варэнне да чаю на зіму.

Сумна. Суседзі на вуліцы перасталі гуляць вяселлі. Ці то нявесты скончыліся, ці то жаніхі пераваліся. Безумоўна, народ "сочетается браком", інакш адкуль дзецям брацца? Але маштабы не тыя, размаху не адчуваецца, няхай сабе ў вясельным картэжы "БМВ" і "Опелі". Вось раней... Як трапіў суботнім вечарам за веснічкі, так на вяселлі і апынуўся. У хату заходзіць не трэба — усё на вуліцы. І музыка, і танцы, і "пырскі шампанскага". "Вы не бачылі майго дзеда?" — хвалюецца сямідзесяцігадовая бабулька? "Ды вунь жа ён, з маладухай танцуе!"

Начное жыццё стала сёння раскошай для нямногіх. У суседкі, што жыве праз дарогу, яно сваё. За апоўнач у яе двары пачынаюць разгружацца машыны. Суседка загадвае аддзелам у вялікім гастраноме — магчыма, гэтым тлумачыцца той факт, што вакол яе дома заўсёды гуляюць дзве вялізныя нямецкія аўчаркі. Можна здагадацца: суседцы ёсць што губляць, акрамя сваіх ланцугоў. "Пані", — называе яе бабуля. Для заходніх беларусаў такі зварот увогуле не рэдкасць. Але раней ён азначаў ветлівыя, паважлівыя адносіны. Зараз — класавае дзяленне. "Ён цяпер пан, — можна пачуць пра кагосьці. — У міліцыі працуе, двухпавярховы катэдж будуе..."

Нягледзячы на блізкасць да заходніх граніц, "іншамаркі" не ездзяць "статкамі" па вуліцах горадка. Веласіпед ці запрэжаную ў воз "сіўку-бурку" тут сустрэнеш часцей за які-небудзь "Форд" выпуску канца мінулага стагоддзя... На ровары ж пераадольваюць маленькія і вялікія адлегласці дзеці і дарослыя, мужчыны і жанчыны, дзядулькі і бабулькі. Апошнія выглядаюць настолькі каларытна, што ні ў адным сталічным тэатры, колькі б акцёр ні стараўся — не дасягне і прыблізнага падабенства. Разам з дзядкамі і дзякуючы ім дажыла да нашага часу мода канца саракавых: зеленавата-карычневыя штаны-"галіфе" і гімнасцёркі крою апошняй вайны. Кірзавыя боты — таксама не з прылаўка універмага... Бабулькі крыху выбіваюцца з пасляваеннага стылю — то турэцкай кофтай з арнаментам упрыгожыцца, якая, то польскай спадніцай "у елачку" з сінтэтычнага трыкатажу...

Правінцыяльны рынак... Гэта вам не "Камароўка" і не "Дынама", дзе хоць і дорага, але ўсё ёсць. Раней і тут было. Лепей не ўспамінаць, каб не правакаваць застарэлы гастрыт. І ўсё ж... Па чацвяргах і нядзелях — "базарных" днях — бабуля з дзедам у святочным убранні адпраўляліся па пакупкі. Потым, гадзіны праз дзве-тры, вярталіся з поўнымі сумкамі. Куды там бананам? Бабуля акуратненька выцягвала з кошыка парачку кругленькіх, жоўценькіх, крыху прыплюснутых знізу пахучых галовак масла, надрэзаных "пялёсткамі", і апускала іх у вядро з халоднай вадой. За маслам ішоў сыр — гэткае апетытнае кіславата-салёнае "сардэчка", загорнутае ў чысценькую белую тканіну. Далей... Далей на стол роўнымі радкамі выкладваліся празрысты, залацісты, з лопнутай шкуркай "белы наліў" і чырванабокі духмяны "ранет"...

Ці варта ўспамінаць? Няма таго, што раньш было. Зараз адзін армянін гандлюе кветкамі, другі — калготкамі, трэці — вышэйпамянёнымі світэрамі (дзякуй Богу, бабулькі апрануліся). Ля ўваходу, сціпла — два-тры дамарослыя гандляры з агурочкамі, якіх адных сёлета і ўрадзіла. А побач з імі — усё тое ж абрыдлае: "Куплю даляры, марачкі..." Да болю знаёмыя памідорнага колеру фізіяноміі новых гаспадароў жыцця. Уніформа нічым не адрозніваецца ад той, што ў сталічных "калег": зялёна-карычневая гама, скураны "верх" і... поўная адсутнасць інтэлекту ў вачах.

Такому б вядро ў рукі і на гарод, буракі з бульбай паліваць — ніякая засуха не адолела б...

Нягледзячы на тое, што Ільіч на цэнтральнай плошчы па-ранейшаму настойліва запрашае наведаць мясцовы універмаг, паліцы ў ім абсалютна пустыя. Калі не лічыць пары-тройкі кітайскіх футболак і некалькіх жудаснаватых трыкатажных вырабаў, якія можна апрануць на сябе толькі ў выпадку крайняй неабходнасці (напрыклад адпалохаць непажаданых гасцей). Прадаўшчыцы ляніва ўзнімаюць вочы на чарговага пакупніка, быццам пытаючца: ну, а ты тут што забыўся?

Ідучы насустрач патрабаванням часу, кіраўніцтва горада дазволіла неяк ператварыць звычайную прыбіральню на аўтавакзале ў платную. Але ці то "фірма" не выканала сваіх абавязацельстваў па забеспячэнню кожнага сярэднестатыстычнага азадка туалетнай паперай, ці то народ прынцыпова не жадаў аддаваць грошы за тое, што можна было зрабіць за бліжэйшым вуглом задарма... Словам, ідэя заглохла на корані.

Асобная размова — пра "снікерсы". Можна было б скласці цэлую паэму пад назвай, напрыклад, "Снікерс у правінцыі". Гэта вам не тое, што ў горадзе. Тут у людзей зарплата меншая, і цэны — у залежнасці ад жадання вытворцы. Кожны "зайчык" на ўліку. Камерцыйныя кіёскі ў сумленных грамадзян — як бяльмо на воку. Толькі раздражняюць як сімвал чужога яркага жыцця. Праўда, у кіёску, у адрозненне ад універмага, можна набыць сёе-тое з адзення, але выбар усё роўна небагаты. Ды і сам тавар, шчыра кажучы, таварнага выгляду не мае. Таму, калі і загляне сюды выпадкова якаянебудзь кабеціна, зараз жа спяшаецца далей, да звыклых, мілых сэрцу курыных кумпячкоў сіняватага адцення і мокрай крухмальна-паяровай каўбаскі. Толькі дзіву даецца: хто тыя "какосы" купляе, які мільянер?

Дрэнна не тое, што людзі не могуць чагосьці сабе дазволіць, а тое, што яны ўжо не хочуць... Ідзе атрафіраванне жаданняў. Праўда, не поўнае. Мая бабуля, якая атрымлівала да дэнамінацыі сто восемдзесят тысяч рублёў пенсіі (лічы — васемнаццаць), часта любіла марыць: "Калі б я мела не сто восемдзесят, а дзвесце (дваццаць — Н.С.) тысяч, была б самай шчаслівай на свеце". Праз месяц яе мара збылася, а вось са шчасцем па-ранейшаму не ўсё зразумела.

А ўвогуле — у чым яно? Ужо амаль перад ад'ездам у Мінск сустрэла на вуліцы даўняга знаёмага — не бачыліся гадоў дзесяць. Сур'ёзны, важны такі, загадвае аддзяленнем у раённай бальніцы. Стаялі, размаўлялі пра ўсялякія банальныя рэчы.... Зусім нечакана ён спытаў: "А хочаш пагушкацца на арэлях, як некалі?"

Ці можна было адмовіцца?.. Арэлі ляцелі ледзь ці не да неба, а мы ўяўлялі сабе выразы твараў агульных знаёмых, калі б яны ўбачылі нас тут, і дружна рагаталі. (Цудоўна, што можна хоць калі-небудзь, хоць на некалькі імгненняў вярнуцца туды, дзе пахне белай півоняй, праўда?).

І раптам...

Адкуль толькі яна ўзялася? Маленькая, хударлявая, няпэўнага ўзросту, апранутая па апошняй мясцовай модзе: малінавая "ангора" плюс кароткая спадніца.

"Маладыя людзі, — пачала яна ўпэўнена і нават нахабна, — я ведаю, што вам трэба. Хачу прапанаваць недарагі, але зручны адпачынак. Двухпакаёвая кватэра, усе выгоды. Тут недалёка. Менш чым на дзве гадзіны не здаецца..."

Відаць, яна шчыра хацела дапамагчы. Але толькі ўсё сапсавала.

О, часы! О, норавы!

Кароткая інфармацыя

(інфармацыйнае паведамленне)

Адкрытае акцыянернае таварыства "БЕЛХІМ"

размешчана па адрасу: г.Мінск, вул Караля, 34

Памер устаўнога фонду зацверджаны ў суме 35363900 тыс. рублёў, з улікам дэнамінацыі на 20.08.94 г. –3536390 тыс.рублёў.

Асноўнай мэтай таварыства з'яўляецца ажыццяўленне гаспадарчай і інвестыцыйнай дзейнасці, накіраванай на атрыманне прыбытку.

Прадметам дзейнасці таварыства з'яўляецца:

арганізацыя і ажыццяўленне аптовых паставак і продажу хімічнай і іншай прадукцыі для любых спажыўцоў (у тым ліку па дзяржаўнаму заказу) на ўнутраным і знешнім рынках;

развіццё міждзяржаўных гаспадарчых сувязей;

аказанне садзейнічання прадпрыемствам і арганізацыям у рэспубліцы і за яе межамі ў заключэнні прамых дагавораў;

інвестыцыйная дзейнасць ва ўсіх дазволеных законам відах;

вывучэнне кан'юнктуры рынку капіталаў і паслуг па хімічнай прадукцыі і адпаведных таварах;

знешнеэканамічная дзейнасць, уключаючы кансультацыйныя і іншыя паслугі па інвестыцыях і фондаваму рынку;

пасрэдніцкая і рэкламная дзейнасць;

маркетынгавыя, лізінгавыя і іншыя знешнегандлёвыя аперацыі, закупка і продаж рэгламентаванай прадукцыі за межамі рэспублікі;

выдавецкая дзейнасць;

арганізацыя выставак і аўкцыёнаў.

Заснавальнікі АТ:

Міністэрства па кіраванню дзяржаўнай маёмасцю і прыватызацыі Рэспублікі Беларусь (220097, г. Мінск, вул. [illegible]).

[illegible]

Члены працоўнага калектыву і прыроўненыя да іх асобы да 26 снежня 1994 г. набываюць належачыя дзяржаве 88410 простых імянных акцый намінальным коштам 10000 рублёў на суму 884100 тысяч рублёў або 25 працэнтаў агульнай колькасці па цане на 20 працэнтаў ніжэй за намінальную. За межамі ўказанага тэрміну продаж нерэалізаваных акцый, якія прапануюцца на льготны продаж, ажыццяўляецца па рыначнай цане, зніжанай на 20 працэнтаў асобам, якія маюць права на льготнае набыццё. Да асоб, якія маюць права на набыццё акцый на льготных умовах, адносяцца:

члены працоўнага калектыву таварыства;

асобы, якія маюць права ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь на аднаўленне або вяртанне на ранейшае месца работы на прыватызуемым прадпрыемстве;

пенсіянеры, якія выйшлі на пенсію з прыватызуемага прадпрыемства;

былыя работнікі прыватызуемага прадпрыемства, якія маюць стаж работы на прадпрыемстве не менш як 10 гадоў для мужчын, 7 гадоў – для жанчын і звольненыя ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь па ўважлівых прычынах.

Пяцьдзесят працэнтаў належачых дзяржаве акцый, ці 176820 простых імянных акцый, зарэзервавана для далейшай рэалізацыі імянных прыватызацыйных чэкаў у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам і парадкам, які ўстанаўлівае Міндзяржмаёмасць Рэспублікі Беларусь.

Прыём імянных прыватызацыйных чэкаў "Маёмасць" у якасці плацежных сродкаў за акцыі ажыццяўляецца ў адпаведнасці з "Часовым палажэннем аб продажы суб'ектам прыватызацыі долей (паяў, акцый) дзяржавы і [illegible]

[illegible]

г. Мінск, вул. Караля, 34 [illegible]

[illegible] АК ПСБ г.Мінск, МФА 357.

МУЗЫКА – НА ЎСЕ ЧАСЫ...

Сёння, ў Міжнародны дзень музыкі, Белдзяржфілармонія, як і звычайна, адкрывае свой музычны сезон. Акадэмічны сімфанічны аркестр і нямецкі дырыжор П'ер Дамінік Панел выйдуць да сваіх слухачоў.

А 3 кастрычніка адкрые сезон і Беларуская акадэмія музыкі. Перад слухачамі выступіць сімфанічны аркестр пад кіраўніцтвам народнага арыста Беларусі Міхаіла Казінца.

Майя ШЭНДРЫК.

Крыжаслоў

1. Камандзір першага ў Чырвонай Арміі асобнага мінамётнага дывізіёна рэактыўнай артылерыі "Кацюша", які нанёс удар па нямецка-фашысцкіх захопніках пад Оршай. 2. Беларускі архітэктар, кіраўнік аўтарскага калектыву, стваральнік рэспубліканскага комплексу "Раўбічы".

3. Адзін з кіраўнікоў партызанскага руху на Міншчыне, камандзір 225-й партызанскай брыгады імя А.Суворава. 4. Рыба сямейства ласосевых. 5. Вянок санетаў беларускага паэта А.Сербантовіча. 6. Беларускі паэт, аўтар зборніка "Суніцы". 7 Род вярбы. 8 Музычны інструмент. 9. Невялікі празаічны твор. 10. Дрэннае надвор'е. 11. Ход разважанняў. 12. Рускі народны танец. 13. [illegible]

Даслаў Валеры ПІНЧУК.

ХАТНІ ЭКРАН

■ 1, субота

Беларускае тэлебачанне
10.50. Паказвае Віцебск.
* 11.45. "Лулу – анёл кветак".
12.20. "Пушчанскія галасы".
13.00. "Бімбат".
13.30. Архіварыус. На канцэрце Мусліма Магамаева (1963 год).
14.10. Хрысціянская праграма.
14.40. Шматгалоссе. Народы Беларусі.
15.25. Студыя "Бімбат" прадстаўляе.
* 15.45. "Чарапашкі ніндзя".
16.15. "Чацвёртае вымярэнне".
16.45. "Нов і К" - топ-10.
17.45. "Падводныя лодкі – акулы са сталі". Д/ф.
18.15. Тыдзень тэлебачання Кітая. Выступленне Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла КНР у Беларусі [illegible]. "Кітай". Д/ф.
19.00. [illegible]
19.50. [illegible]
20.25. Пад купалам Сусвету.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. "Тайны сям'і да Грахшан". 2-я серыя.
22.25. Пяць хвілін на жарты.
22.45. "Каскад". Пра бізнес і бізнесменаў.
23.05. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"
11.00. Без паўзы.
11.10. Смак.
11.25. Дапамажы сабе сам.
11.55. Чалавек і закон.
12.25. [illegible] Праграма Кітайскага тэлебачання.
13.50, 22.50, 23.50. Навіны.
14.05. [illegible]
15.00. [illegible]
15.40. Рускія народныя песні і рамансы спявае Д.Хварастоўскі.
16.05. У свеце жывёл.
16.45. Шчаслівы выпадак.
17.55. Час.
18.10. Да і пасля...
18.30. Бамонд.
18.45. "Сем нот "Астанкіна": Міжнародны дзень музыкі.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 23.00. Надвор'е.
◆20.45. "Звар'ялыя". (ЗША).
23.10. Валейбол. Зборная Расіі – зборная [illegible].

Канал "Расія"
11.00. Кліп-антракт. В.Казачэнка.
◆11.05. "Вясёлае чарадзейства".
12.20. Кіно ў кастрычніку.
12.35. Тэлеэрудыт.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. [illegible] у Карнегі-хол.
14.05. Астралогія кахання.
14.35. "Зоркі Амерыкі".
* 15.05. "Сіротка Эні".
15.15. Футбол без граніц.
17.05. Вуснамі дзіцяці.
17.35. Свята кожны дзень.
17.45. Шарман-шоу.
◆18.10. "Тры мушкецёры" (ЗША).
◆19.25. [illegible]
21.25. [illegible]
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Праграма "А".
◆23.35. "Віз".

Санкт-Пецярбург
11.00. Музыка на заказ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Чабосны дар", "Малахітавая шкатулка".
13.25. Хуткая дапамога.
13.30. "Рабочы пасёлак". 1-я і 2-я серыі.
* 15.05. "Марыяна першая".
16.20. [illegible]
17.00, 20.50. Уік-энд з дэтэктывам.
18.10. Экспрэс-кіно.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
◆19.15. "Страсці". Тэлесерыял.
* 21.05. [illegible]
◆21.55. "Сяло Сцяпанчыкава і яго жыхары". 1-я серыя.

8-ы канал
* 15.00. Мультпраграма.
15.30. Прапаведнік Кенет Коўпленд.
◆15.55. "Мікі і Мод" (ЗША).
* 17.50. Мультфільм.
18.20. СалТЭК. Спартыўная мазаіка.
18.50. Фірма "Кэдберы" і "ММ-4" прадстаўляюць музычную праграму.
19.50. Пры свечках.
◆20.15. "Яны змагаліся за Радзіму". 2-я серыя.
21.30. Студыя "БМ": "Суботнія зоркі".
◆22.00. [illegible]

НТВ
* 17.00. Мультфільм.
18.00. Сёння.
18.35. Ключы ад форта Баярд.
20.00. "Шпікі – аматары экстракласа".
21.00. Надоечы.
21.45. Аўтаспорт.
22.25. "Цэнзуру да памяці не дапускаюць".
24.05. Тэніс. Кубак Дэвіса.

■ 2, нядзеля

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.30. Слова да чалавека.
9.00. Беларускі тур.
◆9.20. "Тайны сям'і да Грахшан". 2-я серыя.
* 10.20. "Чарапашкі ніндзя".
10.45. Дайнова-Інвест: "MTV. Лепшыя хіты".
11.15. Аэробіка.
11.45. [illegible]
* 12.45. Мультклуб.
13.15. "Хто лепш?" Гульня-конкурс у СШ № 17 г. Мінска [illegible].
* 13.50. "Таксі № 518". 1-я і 2-я серыі.
15.30. Тры апельсіны.
15.50. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
16.45. Тэлекрама.
* 16.55. "Чарапашкі ніндзя".
17.20. Праспект.
17.50. Дзелавы веснік.
18.05. [illegible]
19.35. Спартыўнаму комплексу "Раўбічы" – 20 гадоў.
20.00. Панарама.
20.35. Калыханка.
20.55. Пяць хвілін на жарты.
21.05. Пад купалам Сусвету.
21.15. "Сінема" прадстаўляе.
◆21.20. [illegible]
22.55. Камп'ютэрны палігон. [illegible]
23.10. Футбол. КІМ (Віцебск) – "Тарпеда" (Мінск).
24.00. Рок-айленд-шоу.

Канал "Астанкіна"
7.15. Алімпійская раніца.
7.50. Спортлато.
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. [illegible]
10.30. Экспрэс-НЛА.
11.15. "Шырокі круг".
12.45. Шпаргалка з падарункам.
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто".
13.50, 17.05, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Стратэгія Перамогі". Д/ф.
[illegible]
* 17.15. "Баскетбольная ліхаманка", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды".
18.15. Надвор'е.
◆ "Ступень да Парнаса" Афіша фестывалю.
[illegible]
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны уік-энд.
[illegible]
23.05. Футбол. "Тарпеда" (Масква) – "Ротар" (Валгаград).

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
[illegible]
8.25. Студыя "Рост".
8.55. Сусветная вёска. "Кіжскія званы".
9.20. Добрай раніцы, Еўропа.
9.50. Аты-баты...
10.20. [illegible] Рэпартажы з "Малой Еўропы".
◆11.00. "Жывыя і мёртвыя". 1-я серыя.
12.40. Шэсць сотак.
13.20. Не высечы...
◆13.35. "Жывыя і мёртвыя". 2-я серыя.
[illegible]
16.00. У свеце жывёл.
* 16.40. "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч".
17.55. Ю.Дамброўскі. Прэм'ера тэлеспектакля.
18.40. Кліп-антракт. І.Алегрова.
18.45. Свята кожны дзень.
◆19.25. [illegible]
[illegible]
22.00. Аўтаімгненне.
[illegible]

Санкт-Пецярбург
[illegible]

8-ы канал
[illegible]

НТВ
[illegible]

■ 3, панядзелак

Беларускае тэлебачанне
9.05. Дзелавы веснік.
9.20. Пад купалам Сусвету.
9.30. Пяць хвілін на жарты.
* 9.40. "Чарапашкі ніндзя".
10.05. "Болдзінскае прыцягненне". Д/ф.
◆10.45. "Казка пра закаханага маляра".
12.05. Рок-айленд-шоу.
16.50. ТБ – школе. Па старонках Чырвонай кнігі Беларусі.
17.10. "Бімбат". Найперш самалёты...
17.30. Навіны.
17.40. Кінанарыс.
17.50. Беларускі тур.
18.10. Абласныя навіны (Брэст).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Аэробіка.
19.30. Праспект.
20.00. Паэтычная гасцёўня. Л.Дранько-Майсюк.
20.15. "Медыцына-94".
20.25. "Тэлесябрына".
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пошта Прэзідэнта.
22.15. Спартыўны тэлекур'ер.
22.35. Пяць хвілін на жарты.
22.45. Пад купалам Сусвету.
22.55. НІКа.
23.10. Надвор'е.
◆23.20. "Паласа Сімарона" (ЗША).

Канал "Астанкіна"
5.30. Раніца.
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
7.00. Працяг праграмы "Раніца".
* 8.00. "Вайна гобатаў".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Маскоўскі старт.
9.30. Г.Свірыдаў. "Курскія песні".
15.00. Комікс-бум.
15.30. Зорная гадзіна.
◆16.20. "Элен і рабяты. Сустрэча" (Францыя).
16.50. Свет сёння.
17.00. Сустрэча з невядомым.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Ф.Шаляпін.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.25. "Дзікая Роза".
18.55. "Мы".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. "Процістаянне". Д/ф.
21.35. Гол.
22.05. Сузор'е-94.
22.35. Баскетбол. Суперліга. ЦСКА – "Дынама" (Масква)
23.30. Спявае Іосіф Кабзон.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
6.30. Формула-730.
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. З той памятнай ночы...
8.55. "Гара Сэнт-Хеленс". Д/ф з цыкла "Свет вулканаў" (ЗША).
◆9.25. "Справа Гаргонавай". 2-я серыя.
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
* 15.20. "Віні-Пух" і інш.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. З той памятнай ночы...
16.55. Аджарскі свет.
17.15. Выратаванне 911.
18.10. З той памятнай ночы...
18.25. Вуснамі дзіцяці.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Спрут-6" (Італія). 1-я серыя. Частка першая.
20.40. Рэпарцёр.
21.00. Момант ісціны.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. З той памятнай ночы...
23.00. "Арцёмаў. Рэквіем". Частка 1-я.
23.50. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
* 13.00. "Правіцель Турапута".
13.10. Казка за казкай.
◆13.35. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
* 14.20. "Бужарэл. Легенда пра півонію".
◆14.45. "Страсці" (Італія).
◆16.20. "Хто там?"
* 16.35. "Бабулька, навучы".
16.45. "Рускі дом". Д/ф. Фільм 2-гі.
17.55. Чалавек на Зямлі.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
20.20. Спявае Рыкарда Фолы.
20.45. "Балеро". Фільм-балет.
21.05. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.05. Ваш стыль.
22.15. "Уверцюра". Прэм'ера фільма.

8-ы канал
◆18.00. "Прыгоды Пятрова і Васечкіна, звычайныя і незвычайныя". 1-я серыя.
* 19.10. "Парсючок Поркі".
19.50. Пры свечках.
20.00. Агенцтва "Пармікс": Гарадскі гадзіннік. Навіны.
◆20.20. "Шклянка вады". 1-я серыя.
21.30. Студыя "БМ": "Рок па вакацыях". Гурт "Новае неба".
21.50. Foxy music.
22.50. Хроніка катастроф.

НТВ
* 17.05, 19.25. Мультфільмы.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё". 1-я серыя (Вялікабрытанія).
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Чэмпіянат свету па бадмінтоне.
19.40. "Добрыя намеры". Фільм 3-ці.
◆21.35. "Вялікі чалавек". 1-я серыя (Італія).
22.35. Часінка.
23.05. Тэніс.

■ 4, аўторак

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
* 8.40. "Спрыдзіціс".
9.00. ТБ – школе. Па старонках Чырвонай кнігі Беларусі.
9.20. "Паласа Сімарона" (ЗША). Фільм 10-ы.
10.35. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
11.00. Фільм-канцэрт.
12.10. "Бімбат".
◆12.30. "Чорны прынц Аджуба".
14.45. Тыдзень тэлебачання Кітая.
* 15.00. "Добрая казка".
15.20. "Нов і К"-топ-10.
16.20. Тэлебачанне – школе. Выяўленчае мастацтва.
16.40. "Як нараджаецца музыка?"
17.15. "Бімбат". У гасцях у скаўтаў.
17.30. Навіны.
* 17.40. "У сінім моры, у белай пене..."
17.50. "Наўцілус".
18.10. Абласныя навіны (Віцебск).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Эканамікст.
19.10. Дзелавы партнёр.
19.50. "Край". Сяргей Палуян.
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
◆21.35. "Маё каханне, мой смутак".
22.35. Пад купалам Сусвету.
22.45. НІКа.
23.00. Надвор'е.
23.10. С.Мрожак. "Кантракт на забойства".

Канал "Астанкіна"
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 11.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
* 8.00. "Вайна гобатаў".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Амерыка з М.Таратутам.
9.30. "Урокі музыкі". Д/ф.
15.00. Адказы.
15.30. Паміж намі, дзяўчынкамі.
16.00. Джэм.
◆16.25. "Элен і рабяты. Дзень нараджэння Каці".
16.50. Свет сёння.
17.00. Тайны Старой плошчы.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". С.Далі.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.25. "Дзікая Роза".
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. З першых рук.
20.50. "Аты-баты, ішлі салдаты..."
22.30. "Ступень да Парнаса". Афіша фестывалю.
23.00. Шэсць вечароў з Юрыем Нікуліным.
23.30. Канцэрт Маскоўскага камернага хору.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. "Загадкі Данаі". Д/ф.
8.40. Момант ісціны.
9.35. "САС" прадстаўляе: "Спыніся, імгненне!"
10.25. Тэлегазета.
10.30. З той памятнай ночы...
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Музычны клас.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія. "Адлюстраванне".
16.55. Антракт. Юліян.
17.00. Звон курскай зямлі.
17.30. Прэм'ера цыкла "Людзі".
17.45. "Зорка кахання". А.Пагудзін.
18.15. З той памятнай ночы...
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Парад планет".
21.40. З той памятнай ночы...
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.20. "Арцёмаў. Рэквіем".
23.20. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
* 12.10. "Рыкэ-чубарык".
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Тэлемагазін.
◆13.35. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
◆14.40. "Дзіця чалавечае".
16.25. Чароўная лінія.
* 16.45. "Знарок" і інш.
17.15. Музыка – дзецям.
17.25. Тры колы, фаліянт і...
17.45. "У засені ліпавых алей".
17.55. Адкрываю для сябе Расію.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
20.25. "Кансерватар". Праграма І.Масленікава.
20.55. "Пыласос".
21.05. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.05. Ваш стыль.
◆22.15. "Жыццё з "Ідыётам".

8-ы канал
* 18.00. "Д'Артаньгаў і тры сабакі-мушкецёры".
18.30. "Ваша вялікасць – жанчына". Д/ф.
18.50. Студыя "ІНТЭКС". Навіны.
* 19.10. "Парсючок Поркі".
19.35. Кірмаш.
20.05. БАНТ. Рэпартаж.
20.10. Шанц-прыз.
◆20.25. "Шклянка вады". 2-я серыя.
21.30. Студыя "БМ": "Рок па вакацыях". Гурт "Крама".
◆21.50. "Транссібірскі экспрэс".

НТВ
* 17.00. Мультфільм.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё".
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Спартыўны калейдаскоп.
19.25. "Добрыя намеры". Фільм 4-ы.
◆21.35. "Вялікі чалавек". 2-я серыя.
22.35. Часінка.
23.05. Сустрэчы ў студыі "Астанкіна". В.Каверын (1978 г.).

■ 5, серада

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Эканамікст.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
* 8.50. "Кампазіцыя на тэму... Рыжык".
9.00. Тэлебачанне – школе. Выяўленчае мастацтва.
◆9.20. "Маё каханне, мой смутак".
10.20. "Навагрудак. Чытаючы Міцкевіча".
10.30. Аэробіка.
11.00. Тэлевізійны "Арт-клуб" прадстаўляе...
12.00. "Бімбат".
◆12.15. "Афганскі злом".
* 14.30. "Косар-волат" і інш.
15.20. Відзьма-нявідзьма.
16.20. Тыдзень тэлебачання Кітая.
17.10. "Бімбат".
17.30. Навіны.
17.40. "Горад юнацтва майго". Клецк.
18.10. Абласныя навіны (Гомель).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. "Карамболь".
19.30. "І льецца хваляй песня..."
* 19.55. "Пра маленькую дзяўчынку і аўтамабіль" і інш.
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
◆21.35. "Маё каханне, мой смутак".
22.35. Пад купалам Сусвету.
22.45. Аўта-парк.
23.05. НІКа.
23.20. Надвор'е.
23.30. Футбол. "Дынама-93" (Мінск) – "Будаўнік" (Старыя Дарогі).

Канал "Астанкіна"
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
8.00. Да Міжнароднага дня настаўніка.
* 8.20. "Праклятая кніга" і інш.
9.00. Клуб падарожнікаў.
15.00. Да Міжнароднага дня настаўніка.
◆16.20. "Элен і рабяты. Яшчэ адзін хлопец".
16.50. Свет сёння.
17.00. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.30. Чалавек і закон.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Б.Шоу.
18.00. Гадзіна пік.
18.30. Настаўнік Расіі.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Сустрэча з А.І.Салжаніцыным.
◆21.00. "Бег зайца па палях" (Італія).
23.30. Танцы, танцы, танцы...
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. Ранішні канцэрт.
8.40. У свеце жывёл.
9.35. Здарова жывеш.
9.50. Тэатральны раз'езд.
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Далёкі Усход.
16.55. М-трэст.
17.10. Чалавек справы.
17.40. Антракт. А.Рэзнік.
17.45. Фільм-прэм'ер.
18.00. Залатая шпора.
18.35. Рубяжы.
18.50. Ніхто не забыты".
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Памяці Уладзіміра Цветава.
21.05. Газетныя гісторыі.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. "Арцёмаў. Рэквіем".
23.20. Экран крымінальных паведамленняў.
23.30. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.45, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
◆13.35. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
◆14.45. "Забойства на Жданаўскай".
* 16.10. "Крылатае асляня" і інш.
16.30. "Гістарычны альманах".
17.00. Футбол. Кубак Расіі.
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
20.20. Блеф-клуб.
20.55. Музычны момант.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.05. Ваш стыль.
22.15. Прэм'ера "Лентэлефільма".
23.20. Хакей. Кубак МХЛ.

8-ы канал
◆18.00. "Прыгоды Пятрова і Васечкіна, звычайныя і незвычайныя". 2-я серыя.
19.10. СалТЭК. Навіны.
19.20. Нямецкая хваля.
* 19.50. Мультфільм.
20.00. "ПІР".
20.10. Агенцтва "Пармікс": Гарадскі гадзіннік. Навіны.
◆20.25. "Кін-дза-дза". 1-я серыя.
21.30. Студыя "БМ": "Рок на вакацыях".
◆21.50. "Сляпы тэрор" (ЗША).

НТВ
* 17.00. Мультфільм.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё".
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Аўтарская праграма Ю.Роста.
◆19.10. "Кэры" (ЗША).
◆21.35. "Вялікі чалавек". 3-я серыя.
22.35. Часінка.
23.05. Кавярня "Абломаў".

■ 6, чацвер

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.40. Фільм-балет.
◆9.20. "Маё каханне, мой смутак".
10.20. "Карамболь".
10.50. "Віват, Акадэмія!"
11.50. "Бімбат".
◆12.10. "Тайна старога гарышча".
16.05. "Еўрапейскі калейдаскоп".
16.35. ТБ – школе. Беларуская літаратура.
17.10. "Бімбат".
17.30. Навіны.
17.40. "Прыёмы кунфу". Д/ф.
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Стоп-кадр.
19.20. Студыя Тэлесябрына"
19.45. "Экспасервіс" запрашае.
20.00. "Наўцілус".
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
◆21.35. "Маё каханне, мой смутак".
22.35. Пад купалам Сусвету.
22.45. НІКа.
23.00. Надвор'е.
23.10. "Крок".

Канал "Астанкіна"
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
* 8.00. "Вайна гобатаў".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. У свеце жывёл.
9.40. Песні Сібіры.
* 15.00. Мульцітролія.
15.30. На балі ў Папялушкі.
16.00. Цін-Інтым.
◆16.20. "Элен і рабяты. Прарочы сон".
16.50. Свет сёння.
17.00. ...Да 16 і старэйшым.
17.30. Галасы Расіі.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе".
18.00 Гадзіна пік.
◆18.25. "Дзікая Роза".
18.55. "Сярэбраны шар".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Масква-Крэмль.
21.00. Лато "Мільён".
◆21.30. "Бывай, сябар".
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. Паехалі.
* 8.35. "Тры мядзведзі".
◆8.45. "Санта-Барбара".
10.25. "Надзвычайны канал".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Кенгуру.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
16.55. "Надзвычайны канал".
17.10. Будні.
17.50. У свеце аўта- і матаспорту.
18.20. Свая гульня.
18.50. Ніхто не забыты.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. Госці з "Санта-Барбары".
◆19.55. "Санта-Барбара".
20.50. Маскі-шоу.
21.25. Надзвычайны канал.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. "Пецярбургскія сезоны".
23.30. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
◆12.10. "Хто там?"
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Фільм-канцэрт.
13.45. Урок нямецкай мовы.
14.00. "Еўрапейскі калейдаскоп".
◆14.45. "Рабочы пасёлак".
17.00. Чароўная лінія.
17.15. Дзецям пра звяранят.
* 17.35. "Басат, пераможца Тэпе-Гёза".
17.55. Прававы канал.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Дзяўчаты".
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.05. Ваш стыль.
22.15. Вячэрні звон.
23.15. Чэмпіянат свету па тхэквандо.

8-ы канал
◆18.00. "Прыгоды Пятрова і Васечкіна, звычайныя і незвычайныя". 3-я серыя.
* 19.15. "Парася Поркі".
19.50. Пры свечках.
20.00. БАНТ. Рэпартаж.
◆20.10. "Кін-дза-дза". 2-я серыя.
21.15. Да ведама.
21.30. Студыя "БМ". "Квадракола".
◆21.50. "Львіная частка" (Аргенціна).

НТВ
* 17.00. Мультфільм.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё".
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Такое спартыўнае жыццё.
◆19.15. "Брудны тузін: наступнае заданне".
◆21.35. "Вялікі чалавек". 4-я серыя.
22.35. Часінка.
23.15. "Двое на лаўцы", "Мурад-Сад". Усерасійскаму дзяржаўнаму Інстытуту кінематаграфіі-75.

■ 7, пятніца

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
* 8.40. "Навелы пра космас", "Касмічная загадка".
9.00. ТБ–школе. Беларуская літаратура.
◆9.35. "Маё каханне, мой смутак".
10.35. Фільм-канцэрт.
11.05. "Наўцілус".
11.25. "Партрэт каханай жанчыны". Д/ф.
12.05. "Бімбат".
12.25. Бізнес-рынг.
◆13.05. "Лялечка".
15.15. Фільм-канцэрт.
16.10. Свята беларускага пісьменства і друку ў Полацку.
17.10. "Бімбат".
17.30. Навіны (з сурдаперакладам).
17.40. "Старыя людзі Кітая". Д/ф.
18.10. Абласныя навіны (Магілёў).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Эканамікст.
19.10. Адкрыццё канцэртнага сезона ў Беларускай дзяржаўнай філармоніі.
20.15. Студыя "Тэлесябрына".
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
◆21.45. "Аэліта, не чапляйся да мужчын".
23.15. Пад купалам Сусвету.
23.25. НІКа.
23.40. Надвор'е.

Канал "Астанкіна"
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50, 0.50. Навіны.
8.00. Сарока.
◆8.20. "Дзікая Роза".
9.00. Агарод круглы год.
9.35. Спявае Т.Пятрова.
◆15.00. "Рыжы, сумленны, закаханы".
16.35. Рок-урок.
16.50. Свет сёння.
17.00. Чалавек і закон.
17.35. Дакументы і лёсы.
17.45, 20.30. Надвор'е.
18.00. Бамонд.
◆18.20. "Дзікая Роза".
18.50. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Чалавек тыдня.
◆21.00. "Вуліцы Сан-Францыска".
22.00. Палітбюро.
23.00. Музагляд.
23.40. Аўта-шоу.
23.50. Прэс-экспрэс.
24.00. Гітара і радок.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. Паехалі.
* 8.35. "Пудзя", "Жаба Піпа", "Піпа і бык".
8.55. Тэлегазета.
◆9.00. "Санта-Барбара".
9.50. Газетныя гісторыі.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
◆16.55. "Усё яшчэ не чалавек".
17.50. Музыка на дэсерт.
18.05. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Я– лідэр.
21.00. "Фрак народа".
21.50. Пяць хвілін аб добрым жыцці.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. Экран крымінальных паведамленняў.
◆22.40. "Барацьба тыграў" (ФРГ–Чэхаславакія).
0.15. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Фільм-канцэрт.
* 13.50. "Буронка з Маслёнкіна".
14.05. Прымор'е.
14.25. Тэлемагазін.
◆14.45. "Дзяўчаты".
16.25. Старадаўнія рускія рамансы.
17.10. "Казка за казкай".
17.55. Храм.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Асцярожна: святая прастытутка".
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.05. Ваш стыль.
◆22.15. "Зладзейскі гонар" (Францыя, Італія).

8-ы канал
◆18.00. "Прыгоды Пятрова і Васечкіна, звычайныя і незвычайныя". 4-я серыя.
19.10. СалТЭК. Дорэміфасолькі.
* 19.20. "Парася Поркі".
19.50. БАНТ. Рэпартаж.
19.55. Агенцтва "Пармікс": "Гарадскі гадзіннік", "Навіны".
◆20.10. "Дванаццаць крэслаў". 1-я серыя.
21.30. Студыя "БМ". "Дзевятае воблака".
21.45. Час мясцовы.
◆22.15. "Подых смерці" (Турцыя).

НТВ
* 17.00. Мультфільм.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё".
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Футбольны клуб.
◆19.30. "Вясенні прызыў".
◆21.35. "Вялікі чалавек". 5-я серыя.
22.35. Часінка.
◆23.10. "Прыватная школа" (ЗША).

■ 8, субота

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Эканамікст.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
◆8.50. "Аэліта, не чапляйся да мужчын".
10.20. Здароўе.
11.00. Гандбол. Кубак еўрапейскіх чэмпіёнаў.
* 12.30. "Лулу– анёл кветак".
◆13.05. "Лісты да жывых".
14.45. "Бімбат".
15.05. Шматгалоссе.
15.45. Асілак.
* 16.50. "Чарапашкі ніндзя".
17.15. "Падводныя лодкі – акулы са сталі". Д/ф.
17.45. Хакей. Чэмпіянат МХЛ.
19.25. "Нов і К"-топ-10.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
◆21.35. "Дым".
22.50. Пад купалам Сусвету.
23.00. "Каскад".
23.20. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"
8.00. Покліч джунгляў.
8.30. Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія "Мір".
10.00. Ранішняя пошта.
10.30. Медыцына для цябе.
11.00. Без паўзы.
11.10. Смак.
◆11.25. "На падмостках сцэны".
13.05. Валейбол. Чэмпіянат свету.
13.50, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. Кніжны двор.
14.30. "Спасціжэнне дэмакратыі".
15.40. Ахоўная грамата.
16.10. "Жыццё заапаркаў".
16.50. "Ступень да Парнаса".
17.10. Брэйн-рынг.
18.00. Да і пасля...
18.55. Смехапанарама.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 23.00. Надвор'е.
◆20.45. "Чалавек, які хацеў стаць каралём" (ЗША, Вялікабрытанія).
23.25. "50х50".

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.15. Пілігрым.
9.00. Парламенцкі тыдзень.
9.45. Музыка ўсіх пакаленняў.
10.15. Як жыць будзем?
◆11.00. "Сышчык".
12.10. Фартуна Уладзіміра Ванеева.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Да факта.
◆13.35. "Эдэра" (Італія).
14.30. Кліп-антракт. І.Дзямарын.
14.35. "Вячэрні звон". Д/ф.
15.35. Тэлеэрудыт.
15.40. Футбол без граніц.
* 16.25. "Айвенга" (ЗША).
17.20. Свята кожны дзень.
◆17.30. "Дзюба-дзюба".
20.25. Тэлеэрудыт.
20.30. "Адзінокі кароль".
21.05. Зусім сакрэтна.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. Праграма "А".
23.30. Зоркі гавораць.
◆23.35."Люк".

Санкт-Пецярбург
9.00. Рэлігійная праграма.
◆9.30. "Зладзейскі гонар" (Францыя, Італія).
* 11.05. "Будзь маім сланом".
11.20. Ігар Скляр з гітарай і без...
11.50. "Погляд на Святую Тройцу".
12.30. Чароўная лінія.
12.45. Я і мой сабака.
13.00. Хуткая дапамога.
◆13.30. "Раннія жураўлі".
15.05. "Дон Кіхот". Фрагменты з балета.
* 15.25. "Марыяна першая".
15.55. Д/ф.
17.05. Студыя "Уяві".
17.15. Цыркавая праграма.
17.35. Уік-энд з дэтэктывам.
18.10. Экспрэс-кіно.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
18.50. Вершы С.Маршака.
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.30. "Страсці".
* 21.05. "Вязень".
21.15. "Уік-энд з дэтэктывам".
21.50. Ваш стыль.
21.55. Адкрыццё Гульняў Добрай волі.
◆23.05. "Пад дахамі Манмартра".

8-ы канал
* 15.00. "Д'Артаньгаў і тры сабакі-мушкецёры".
15.30. Прапаведнік Кенет Коўпленд.
◆15.55. "Чалавек-амфібія".
17.25. "Уступны экзамен у сямейнае жыццё". Д/ф.
* 17.50. "Парася Поркі".
18.20. СалТЭК. Спартыўная мазаіка.
18.50. Фірма "Кэдберы" і "ММ-4" прадстаўляюць музычную праграму.
19.50. Пры свечках.
◆20.10. "Дванаццаць крэслаў". 2-я серыя.
21.30. Студыя "БМ". "Суботнія зоркі".
21.45. Сем хвілін з "Хрыстафорам".

НТВ
* 17.00. Мультфільм.
18.00. Сёння.
18.35. "Ключы ад форта Баярд".
20.00. "Шпікі-аматары экстракласа".
21.00. Надоечы.
◆21.45. "Месца забойцы вакантнае".

■ 9, нядзеля

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.30. Слова да чалавека.
9.00. Справы вайсковыя.
9.45. Беларускі тур.
* 10.05. "Чарапашкі ніндзя".
◆10.30. "Дым".
11.45. Нядзельная пропаведзь.
12.00. Урокі здароўя.
12.35. "АВС-клуб" у Амерыцы.
12.50. "MTV. Лепшыя хіты".
13.20. Аэробіка.
13.50. Кінаэкран-94.
15.05. Нядзельнае тэлекафэ.
* 15.35. "Чарапашкі ніндзя".
16.00. Праспект.
16.30. Дзелавы веснік.
16.45. "Гінес-шоу".
17.15. "Песнярам" – 25.
19.45. Тэлекрама.
20.00. Панарама.
20.35. Калыханка.
20.55. Пад купалам Сусвету.
21.05. Пяць хвілін на жарты.
◆21.15. "Мільён Мадыгана" (Італія).
22.55. Камп'ютэрны палігон.
23.10. "Каралеўскае паляванне" на "Славянскім базары-94".

Канал "Астанкіна"
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.50. Пад знакам "пі".
11.40. "Казка пра дрэва".
12.20. Вагон 03.
12.50. "Шпаргалка" з падарункам.
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто".
13.50, 17.10, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Стратэгія Перамогі". Д/ф.
14.55. Жывое дрэва рамёстваў.
15.00. Акно ў Еўропу.
15.30. Валейбол. Чэмпіянат свету.
16.20. Клуб падарожнікаў.
17.20. Тэлелоцыя.
* 17.35. "Баскетбольная ліхаманка", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды".
18.35. Надвор'е.
18.40. Уся Расія.
◆19.10. "Тэкс і ўладар глыбінь" (Італія).
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны уік-энд.
22.10. Каханне з першага погляду.
23.00. Вакзал мары.

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.15. Наш сад.
8.45. Вялікі хакей.
9.25. "Снеданне для чэмпіёнаў".
9.55. Аты-баты...
10.25. Рэпартажы з "Малой Еўропы".
◆10.55. "Сышчык".
12.10. Тайна адной экспедыцыі М.Рэрыха.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Не высечы...
◆13.35. "Эдэра" (Італія).
14.35. Тэатр для ўсіх.
15.20. Мір і вайна.
15.50. Відэапаэзія.
16.00. Белая варона.
* 16.45. "Лебядзінае пёрка".
* 17.00. "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч".
17.55. Свята кожны дзень.
18.05. Каробка перадач.
18.20. У Ксюшы.
◆19.25. "Грошы, улада, забойства" (ЗША).
21.10. Патрысія Каас у Расіі.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. "Патрысія Каас у Расіі".
23.15. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
9.00. "Голас і арган".
* 9.30. "Клемянціна".
* 10.00. "Блакітнае сланяня".
10.10. Экспрэс-кіно.
10.25. Нядзельная забава.
11.00. Нядзельны лабірынт.
◆12.30. "Аперацыя "Скрыпічны футляр".
13.40. Этнасы Зямлі.
14.10. Опера С.Рахманінава.
15.30."Свет мастацтва".
16.00. Залаты ключ.
16.10. Паказальныя выступленні фігурыстаў Гульняў Добрай волі.
17.45. Зебра.
18.30. Шоу-праграма Аляксандра Буйнова.
19.30. Інфарм ТБ.
◆19.55. "Заложніца".
21.25. Ваш стыль.
21.35. Адам і Ева +.
◆22.05. "Пад дахамі Манмартра".

8-ы канал
* 15.00. "Д'Артаньгаў і тры сабакі-мушкецёры".
◆15.30. "Уратуй і захавай".
18.20. СалТЭК. "ПІК".
* 18.50. "Парася Поркі".
19.30. Спорт-сакрэт.
19.55. "Дасье чалавека ў мерседэсе". 1-я серыя.
21.00. Студыя "БМ". "Дайджэст".
◆21.20. "Дасье чалавека ў мерседэсе". 2-я серыя.
22.20. Foxy music.

НТВ
◆17.00. "Ілья Мурамец".
18.40. Планета мод.
19.00. "Шпікі-аматары экстракласа".
20.00. Вынікі.
◆21.10. "Любая Чэрыці" (ЗША).
23.45. КВЗ-90.

Каб зэканоміць ваш час:
◆ мастацкія фільмы
* мультфільмы

НАДВОР'Е

Сёння на рэспубліку чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, часам дажджы, месцамі навальніцы, моцныя парывы ветру. Тэмпература паветра ў Віцебску, Гродна — +12—+14°, Мінску, Брэсце — +13—+15°, Магілёве — +14—+16°, Гомелі — +15—+17°. У наступныя двое сутак чакаецца: 2-га ўначы па паўночнаму ўсходу, а 3-га ўдзень у заходніх раёнах невялікія дажджы. Тэмпература паветра ўначы — +2—+7°, месцамі на глебе 2-га ў Брэсцкай вобласці, 3-га ў Мінскай і Гомельскай абласцях — 0— -2°. Тэмпература паветра ўдзень 2-га — +11—+16°, 3-га — +13—+18°, па поўдню — да +20°.

Валянціна Скрэбец,
інжынер-сіноптык Белгідрамета.

КІНААФІША МІНСКА

1 кастрычніка — Міжнародны дзень пажылых людзей.

Сёння кінатэатры запрашаюць Вас на ўсе сеансы бясплатна (па пенсійнаму пасведчанню).

1 кастрычніка

"МАСКВА": "Спіс Шындлера" (2 с.)** — 13.00(л), 16.20. "Уварванне ў тайну"*** — 19.40, 21.30. Шоу "Парадыз" — 23.00.

"КАСТРЫЧНІК": "Амерыканскі дзядуля" — 14.20, 17.40. "Уварванне ў тайну"*** — 16.00, 19.10. "Салон Кіці"*** — 21.00. Музычна-пацяшальная праграма "Макс-шоу" — 21.30.

"АЎРОРА": "Вяртанне залатой рыбкі" і іншыя мультфільмы (д) — 14.00. "Скарбы Амазонкі"** — 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.50. "Франкенштэйн—2000" ("Уваскрэсенне з мёртвых")*** — 16.00, 17.40, 19.20, 21.00.

"БЯРЭСЦЕ": "Прыватны дэтэктыў, ці Аперацыя "Кааперацыя" — 13.00 (бяспл.сеанс) "Тэмпераментныя дактары" — 12.00, 16.00, 19.30. "Няма больш куды бегчы" — 14.00, 17.40, 21.10. "Рускі бізнес" — 11.30, 15.00, 19.00. "Віва Кастра!" — 17.00.

"ВІЛЬНЮС": "Каманда"** — 14.00, 17.20, 20.30. "Небяспечнае захапленне"** — 18.50, 22.00(н). "Неўстаноўленая асоба" — 15.40, 2-га— у 12.00(л), 15.40. Інфармацыйна-пацяшальная праграма "Усмешка" — 20.30.

"ДРУЖБА": "Дафніс і Хлоя"*** — 18.00. "Моцны арэшак-2** — 15.50, 21.30. "Школа сцюардэс" — 14.10(л-толькі 1-га), 19.50.

"ПАРТЫЗАН": "Дарагое задавальненне" — 12.00 (да Міжнароднага дня пажылых людзей (бясплатн.сеанс). "Жаночая тайна"*** — 18.15, 21.45. "Самаволка" — 15.00, 20.00. "Бетховен-2" — 13.30, 16.45. "Дарагое задавальненне" — 12.00.

"ПЕРАМОГА": "Тэмпераментныя дактары" — 11.00, 14.40. "Гардэмарыны-3" — 12.40, 16.20. "Спіс "Шындлера" (2 с.) — 18.20. Інфармацыйна-пацяшальная праграма — 21.00.

"САЛЮТ": "Раз на раз не выходзіць" — 10.00 (бяспл.сеанс) "Нулявы допуск" — 12.00, 13.50, 15.30, 18.40, 21.50. "Шчаслівых каляд у Парыжы!** — 17.10, 20.30.

"СУЧАСНІК": "Небяспечны бізнес" — 14.10. "Эмануэль-5"**** — 16.00, 17.40, 19.20, 21.00.

"БЕЛАРУСЬ": "Небяспечны бізнес" — 10.30, 13.30, 16.40, 19.50. "Выкраданне па-амерыканску" — 10.40, 15.40. "Быць закаханым" — 12.10. "Маладая ледзі Чатэрлей"*** — 17.20, 20.30. "Кашмар на вуліцы Вязаў-2"*** — 12.20. "Кашмар на вуліцы Вязаў-3*** — 14.00, 18.50. "Дзікая архідэя"*** — 15.10, 18.50.

Дзяжурны рэдактар Вольга ШАЎКО

Стыльрэдактар Валянціна СКАРЫНКІНА

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена".
Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладняк", 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Набрана і звярстана ў наборна-выдавецкім бюро "ЧЗ".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку", 220013, г.Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79.
Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Час падпісання ў друк: па графіку – 19.20, падпісана – 19.20.
М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Індэкс 63129. Зак. 101.
Тыраж у кастрычніку 49 319, па суботах –50 319

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013 г.МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 68-26-27; намеснікі галоўнага рэдактара – 32-12-82, 68-29-45; сакратарыят – 68-29-28; аддзел палітыкі – 68-25-55; аддзел эканомікі і сацыяльных праблем – 68-28-52; аддзел культуры і гістарычнай спадчыны – 68-29-56; аддзел маральна-этычнага выхавання – 68-25-93; аддзел пісьмаў і вывучэння грамадскай думкі – 68-28-32; аддзел студэнцкай і школьнай моладзі – 68-25-93; аддзел інфармацыі, аглядальнікі – 68-29-26; аддзел ілюстрацыі – 68-27-74, 68-25-41; ул. кар. па Брэсцкай вобл. – (01622) 5-57-57, ул. кар. па Віцебскай вобл. – (02132) 2-36-37.
РЭКЛАМНАЯ СЛУЖБА – тэл.68-27-21, 68-29-45. Факс: 32-21-03.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ:
Сяргей БАЛЦЭВІЧ (адказны сакратар), Валянцін БАРЫСЕВІЧ, Валерый ВАРАНЕЦКІ, Валерый ІВАНОЎ, Мікалай ЛАРКОВІЧ, Віктар ЛЮКОВІЧ, Алесь МАСАРЭНКА, Станіслаў НІЧЫПАРОВІЧ, Аляксандр САЛАМАХА (першы нам.галоўнага рэдактара), Павел СІМАНАЎ (нам.галоўнага рэдактара, дырэктар агенцтва "ЧЗ-інфарм"), Алег СЛУКА, Наталля СТРАЛКОВА, Кузьма ШАПЛЫКА, Вольга ШАЎКО, Майя ШЭНДРЫК.

Галоўны рэдактар Уладзімір БЕЛЬСКІ